

**Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Piasecznie**

**Informacja o stanie bezpieczeństwa
sanitarnego
powiatu piaseczyńskiego
za rok 2023**

Piaseczno, marzec 2024 r.

Spis treści

1. CELE I ZADANIA PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ.....	3
2. INFORMACJA OGÓLNA - STAN NA DZIEŃ 31.12.2023 R.	5
3. SEKCJA EPIDEMIOLOGII.....	8
3.1. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych i zakażeń w roku 2023	8
3.1.1. SARS-CoV-2/COVID-19.....	13
3.2. Nadzór nad realizacją szczepień ochronnych	14
3.3. Działalność w zakresie higieny lecznictwa	17
3.4. Działalność edukacyjna Sekcji Epidemiologii.....	18
4. SEKCJA HIGIENY ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA.....	20
4.1. Ogólna ocena obiektów żywności i żywienia	20
4.2. Działalność edukacyjna Sekcji Higieny Żywności i Żywienia	23
5. SEKCJA HIGIENY KOMUNALNEJ	25
5.1. Jakość wody przeznaczonej do spożycia	25
5.2. Charakterystyka urządzeń zaopatrujących ludność w wodę	25
5.3. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.....	26
5.4. Charakterystyka stanu sanitarno - technicznego obiektów wykonujących działalność lecniczą.....	27
5.5. Inne obiekty użyteczności publicznej - baseny.....	28
5.6. Domy pomocy społecznej	29
5.6.1. Placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekłe chorym lub osobom w podeszłym wieku, domy pomocy społecznej - z rejestrem u wojewody	29
5.6.2. Placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekłe chorym lub osobom w podeszłym wieku – bez rejestru wojewody	30
5.6.3. Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej	30
5.7. Hotele, obiekty wczasowo-turystyczne	31
5.8. Obiekty dla bezdomnych	31
5.9. Zakłady fryzjerskie, odnowy biologicznej, fryzjersko - kosmetyczne, tatuażu	31
5.10. Interwencje.....	32
5.11. Sekcja Higieny Komunalnej – działania edukacyjne	33
6. SEKCJA HIGIENY PRACY	34
6.1. Nadzór i kontrola warunków środowiska pracy	34
6.2. Substancje chemiczne i ich mieszaniny	36

6.3. Narażenie na czynniki i procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.....	37
6.4. Narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne	38
6.5. Produkty biobójcze.....	39
6.6. Produkty kosmetyczne	40
6.7. Prekursory narkotykowe kategorii 2 i 3.....	40
6.8. Środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne	41
6.9. Choroby zawodowe	41
6.10. Sekcja Higieny Pracy – działania edukacyjne	43
7. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	44
8. SEKCJA HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY.....	45
8.1. Nadzór nad obiektami.....	45
8.2. Nadzór nad warunkami wypoczynku dzieci i młodzieży	45
8.3. Ocena higieny procesu nauczania w szkołach.....	46
8.4. Placówki ujęte w stałej ewidencji - podsumowanie	46
8.5. Działania edukacyjne Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży.....	47
9. SEKCJA OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA	49

1. CELE I ZADANIA PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ

I. Prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska m.in.:

1. dokonywanie analiz i ocen epidemiologicznych,
2. opracowywanie programów i planów działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej, przekazywanie ich do realizacji podmiotom leczniczym w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej oraz kontrola ich realizacji,
3. ustalanie zakresu i terminów szczepień ochronnych oraz prowadzenie nadzoru w tym zakresie,
4. wydawanie zarządzeń i decyzji lub występowanie do innych organów o ich wydanie w wypadkach określonych w przepisach o zwalczaniu chorób zakaźnych,
5. wydawanie decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej lub decyzji o braku podstaw do jej stwierdzenia.

II. Sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego obejmującego kontrolę przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne dotyczące m.in.:

1. higieny środowiska, zwłaszcza wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, powietrza w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi,
2. utrzymanie należytego stanu higienicznego nieruchomości, zakładów pracy, instytucji, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, dróg, ulic oraz osobowego i towarowego transportu kolejowego, drogowego, lotniczego i morskiego,
3. warunków produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży żywności oraz warunków żywienia zbiorowego,
4. nadzoru nad jakością zdrowotną żywności,
5. warunków zdrowotnych produkcji materiałów i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, produktami kosmetycznymi oraz innymi wyrobami mogącymi mieć wpływ na zdrowie ludzi,
6. warunków zdrowotnych środowiska pracy, a zwłaszcza zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy,
7. higieny pomieszczeń i wymagań w stosunku do sprzętu używanego w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, szkołach wyższych oraz w ośrodkach wypoczynku,

8. higieny procesów nauczania,
9. przestrzegania przez producentów, importerów, osoby wprowadzające do obrotu, stosujące lub eksportujące substancje chemiczne, ich mieszaniny lub wyroby w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 25.02.2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz.U. z 2022 r., poz.1816),
10. zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu ustawy z dnia 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.),
11. kontrolę przestrzegania przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i substancji czynnych oraz ich stosowania w działalności zawodowej,
12. postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi,
13. postępowania z odpadami medycznymi.

III. Prowadzenie działalności oświatowo-zdrowotnej:

1. inicjowanie i wytyczanie kierunków przedsięwzięć zmierzających do zapoznania społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, popularyzowanie zasad higieny i racjonalnego żywienia, metod zapobiegania chorobom oraz umiejętności udzielania pierwszej pomocy,
2. pobudzanie aktywności społecznej do działań na rzecz własnego zdrowia,
3. udzielanie porad i informacji w zakresie zapobiegania i eliminowania negatywnego wpływu czynników i zjawisk fizycznych, chemicznych i biologicznych na zdrowie ludzi,
4. ocena działalności oświatowo-zdrowotnej prowadzonej przez szkoły i inne placówki oświatowo-wychowawcze, szkoły wyższe oraz środki masowego przekazywania, podmioty lecznicze oraz inne podmioty, instytucje i organizacje, a także udzielanie im pomocy w prowadzeniu tej działalności.

IV. Uzgadnianie projektów planów zagospodarowania przestrzennego oraz dokumentacji projektowej.

2. INFORMACJA OGÓLNA - STAN NA DZIEŃ 31.12.2023 R.

Głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu piaseczyńskiego w 2023 r. było zapobieganie powstawaniu chorób, szczególnie chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody oraz promowanie zdrowego stylu życia.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Piasecznie jest jednostką budżetową będącą podmiotem leczniczym finansowanym z budżetu państwa. Uprawnienia podmiotu tworzącego w rozumieniu przepisów ustawy o działalności leczniczej w stosunku do PSSE w Piasecznie wykonuje Wojewoda Mazowiecki. Obszarem działania Powiatowej Stacji jest powiat piaseczyński składający się z gmin: Góra Kalwaria, Konstancin-Jeziorna, Lesznowola, Piaseczno, Prażmów, Tarczyn.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Piasecznie realizuje zadania i podejmuje działania zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego i Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz w ramach ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej na podstawie przeprowadzanych analiz zagrożeń i potrzeb występujących na terenie powiatu.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Piasecznie realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami higieny środowiska, higieny pracy w zakładach pracy, higieny procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji, zdrowotnymi żywności, żywienia i produktów kosmetycznych, higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia w których są udzielane świadczenia zdrowotne, w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiska, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych. Organizuje, prowadzi, koordynuje i nadzoruje działalność oświatowo-zdrowotną w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych.

Nadzór sanitarno-epidemiologiczny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piasecznie sprawowany jest wielopłaszczyznowo poprzez:

1. Oddział Nadzoru w skład którego wchodzi sekcje:

- 1) Sekcja Epidemiologii,
- 2) Sekcja Higieny Komunalnej,

- 3) Sekcja Higieny Pracy,
- 4) Sekcja Higieny Żywności i Żywienia,
- 5) Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży,
- 6) Stanowisko Pracy ds. Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Piasecznie ma charakter nadzorowy, nie posiada laboratoriów. Próby pobrane na terenie powiatu piaseczyńskiego badane są w laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Warszawie (WSSE w Warszawie). Stacja działa w strukturze Centrum Kryzysowego Powiatu. Dostępny jest telefon alarmowy (kontaktowy) dla ludności obsługiwany przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Piasecznie oraz merytorycznych pracowników.

Stacja prowadzi nadzór nad około 4809 obiektami. Z wykonanych działań pobrano m.in. ogółem ok. 1555 prób laboratoryjnych (nosicielstwo „branżowców”, badania chemiczne i bakteriologiczne wody, próby żywności i przedmiotów użytku). Przeprowadzono 1553 kontrole, wizytacji i wywiadów epidemiologicznych. W 2023 r. wydano 792 decyzje/opinie merytoryczne i 509 decyzji płatniczych. Nałożono ogółem 74 mandaty. W Zapobiegawczym Nadzorze Sanitarnym wydano łącznie 262 opinie i 39 decyzji.

Tabela 1. Ogólna liczba obiektów, kontroli, decyzji/opinii sanitarnych, mandatów, interwencji, pobranych prób w roku 2023

Sekcja	Liczba obiektów	Liczba kontroli	Liczba wydanych decyzji/opinii merytorycznych	Liczba wydanych decyzji płatniczych	Liczba mandatów	Liczba interwencji	Liczba pobranych prób
Epidemiologia	397	130	9	9	1	7	1021
Higiena Żywności i Żywienia	2722	574	319	431	62	83	286
Higiena Komunalna	511	434	156	141	11	35 (łącznie) 15 (bezpośrednio) 20 (przekazano)	248
Higiena Pracy	712	117 + 59 kosmetyki	38 + 3 kosmetyki	27 + 3 kosmetyki	0	5 + 69 kosmetyki	0
Zapobiegawczy Nadzór	0	48	262 (opinie)	39	0	0	0
Higiena Dzieci i Młodzieży	301	161	5	0	0	6	0
Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia	166	30	0	0	0	0	0
Razem	4809	1553	792	509	74	205	1555

W dalszej części sprawozdania przedstawiono główne działania Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piasecznie w 2023 r. na rzecz zdrowia publicznego, bezpieczeństwa i porządku.

Na stronie Internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej zamieszczane są na bieżąco informacje dla ludności, oświatowo-zdrowotne oraz druki obowiązujące przy załatwianiu spraw.

W opracowaniu przedstawiono najważniejsze informacje dotyczące stanu sanitarnego powiatu piaseczyńskiego na dzień 31 grudnia 2023 r.

3. SEKCJA EPIDEMIOLOGII

3.1. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych i zakażeń w roku 2023

W 2023 r. Sekcja Epidemiologii Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piasecznie realizowała zadania z zakresu zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych w następujący sposób:

- systematycznie sprawowano nadzór nad zgłaszanymi przypadkami chorób zakaźnych;
- przeprowadzono 1901 wywiadów epidemiologicznych, w tym 1358 wywiadów związanych z potwierdzonym zakażeniem o etiologii wirusa SARS-CoV-2;
- rejestrowano zgłoszenia chorób zakaźnych i wywiady epidemiologiczne w systemach SRWE i EPIBAZA;
- wysłano, do wszystkich podległych placówek, informację o obowiązku zgłaszania do PSSE w Piasecznie wszystkich przypadków podejrzenia lub rozpoznania zakażenia lub choroby zakaźnej,
- sporządzano sprawozdania i meldunki, które następnie przekazywano do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Warszawie;
- współpracowano z zespołami kontroli zakażeń szpitalnych (PSSE w Piasecznie nadzoruje 5 szpitali);
- współpracowano z Inspekcją Weterynaryjną w zakresie prowadzenia czynnego nadzoru nad pogryzieniami oraz zgłaszalnością chorób odzwierzęcych, przeprowadzono 172 wywiady związane z pokąsaniem przez zwierzęta (w 2022r. przeprowadzono 168 wywiadów) w tym u 95 osób rozpoczęło szczepienia przeciw wściekliznie (w 2022r. 80 osób rozpoczęło szczepienia);
- kontynuowano czynny nadzór nad przypadkami gruźlicy, nie zarejestrowano przypadków gruźlicy u ludzi mających kontakt z bydłem lub innymi zwierzętami;
- prowadzono stały nadzór nad występowaniem przypadków ostrych porażenia wiotkich (OPW) w ramach uczestniczenia Polski w światowym programie eradykacji zachorowań na poliomyelitis.

W 2023 roku po kilku latach epidemii zniesiono stan zagrożenia epidemicznego, jednocześnie odwołując obowiązek wykonywania badań w kierunku COVID-19. Powyższe spowodowało wyraźny spadek liczby zgłoszeń wywołanych przez zakażenia i choroby zakaźne. Ponadto ze względu na zmniejszenie zjadliwości i zaraźliwości wirusa SARS-CoV-2, obniżyła się również liczba hospitalizacji wywołana chorobami zakaźnymi.

Podsumowując w 2023r. do PSSE w Piasecznie zgłoszono 4189 przypadków chorób zakaźnych, zakażeń i zatruc podlegających obowiązkowemu zgłaszaniu, wyłączając grypę (w 2022r. było to 47874 przypadki) a 364 osoby z powodu tych chorób były hospitalizowane (w 2022r.-hospitalizowano 811osoby). Najwięcej zachorowań odnotowano z powodu grypy i chorób grypopodobnych (25661 osoby), COVID-19 (1358 osoby), zaobserwowano również dużą liczbę zgłoszeń przypadków ospy wietrznej (1163) oraz salmonellozy (94).

Znaczący wzrost zgłoszeń w 2023r. w stosunku do 2022r. odnotowano w przypadku:

- boreliozy z Lyme - wzrost o 47 przypadki (77 w 2022 r. vs. 124 w 2023 r.),
- ospy wietrznej - wzrost o 485 przypadki (678 w 2022 r. vs. 1163 w 2023 r.),
- zakażeń inwazyjnych wywołanymi *Streptococcus pyogenes* - wzrost o 17 przypadków (3 w 2022r. vs. 20 w 2023r.),
- giardiozy - wzrost o 22 przypadki (2 w 2022r. vs. 26 w 2023r.),
- płonicy - wzrost o 197 przypadków (43 w 2022r. vs. 240 w 2023r.),
- salmonellozy - wzrost o 53 przypadki (41 w 2022r. vs. 94 w 2023r.).

Znaczący spadek zgłoszeń w 2023r. w stosunku do 2022r. odnotowano w przypadku:

- zakażeń wywołanych rotawirusem - spadek o 181 przypadków (202 w 2022r. vs. 23 w 2023r.),
- gruźlicy - spadek o 19 przypadków (37 w 2022r. vs. 18 w 2023r.),
- odry - spadek o 3 przypadki (4 w 2022r. vs. 1 w 2023r.),
- COVID-19 - spadek o 13185 przypadki (14543 w 2022r. vs. 1358 w 2023r.),
- grypy - spadek o 5752 przypadki (31417 w 2022r. vs. 25661 w 2023r.) wynikać to może z formy zgłaszania (do połowy roku grypa zgłaszana była przez placówki jedynie liczbowo natomiast od połowy 2023r. grypę należy zgłaszać na drukach ZLK-1).

W tabeli nr 2 zestawiono liczbę zachorowań na ww. choroby zakaźne w powiecie piaseczyńskim w latach 2019, 2022 oraz 2023 w celu porównania sytuacji epidemiologicznej sprzed, w trakcie oraz po pandemii.

Tabela 2. Porównanie liczby zachorowań na wybrane choroby zakaźne w powiecie piaseczyńskim w latach 2019,2022,2023, źródło: opracowanie własne.

Jednostka chorobowa	Liczba zachorowań 2019r.	Liczba zachorowań 2022 r.	Liczba zachorowań 2023 r.
Borelioza z Lyme	8	77	124
Salmoneloza	62	41	94
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i>	3	12	4
Giardioza (lamblioza)	3	2	26
Gruźlica	24	37	18
Grypa	18949	31417	25661
Odra	23	4	1
Ospa wietrzna	1015	678	1163
Łonica (szkarlatyna)	190	43	240
Rotawirusy	237	202	23
Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)	-	14543	1358

W 2023r. Sekcja Epidemiologii przeprowadzała kontrole w ogniskach epidemicznych. Łącznie odnotowano 16 ognisk, w tym:

- 3 ogniska epidemiczne, które wystąpiły w szpitalach (1 o etiologii *Clostridioides difficile*, 2 o etiologii SARS-CoV-2);
- 6 ognisk epidemicznych, które wystąpiły w zakładach opiekuńczo-leczniczych (1 ognisko pokarmowe o nieznannej etiologii, 1 o etiologii Norowirus, 3 ogniska o etiologii SARS-CoV-2, 1 o etiologii *Clostridioides difficile*);
- 6 ognisk epidemicznych domowych o etiologii Salmonella;
- 1 ognisko epidemiczne związane z przyjęciem weselnym, czynnik etiologiczny Norowirus.

Ogółem w ogniskach epidemicznych zakażeniu uległo 247 osób.

Sekcja Epidemiologii w sprawozdaniu rocznym za 2023r. wykazała następujące zachorowania na choroby zakaźne oraz zakażenia i zatrucia (jednostki chorobowe przy których w rocznym MZ-56 wykazano 0 nie zostały wymienione poniżej):

1. Dury rzekome (A,B, lub C): 2 przypadki, obie osoby były hospitalizowane.
2. Salmonelloza: 92 przypadki, hospitalizowano 42 osoby, 1 zgon z powodu posocznicy.
3. Zakażenie jelitowe bakteryjne wywołane przez:
 - *Escherichia coli* – 1 przypadek hospitalizowany,
 - *Campylobacter* – 5 przypadków, hospitalizowano 4 osoby,
 - *Clostridium difficile* – 103 przypadki, hospitalizowano 96 osoby, 4 zgony,
 - nieokreślone – 1 przypadek hospitalizowany.
4. Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe nieokreślone -1 przypadek.
5. Giardioza (lamblioza): 26 przypadków.
6. Wirusowe zakażenia jelitowe:
 - wywołane przez rotawirusy - 23 przypadki, hospitalizowano 13 osób,
 - wywołane przez norowirusy -17 przypadki, hospitalizowano 15 osób,
 - inne określone – 9 przypadków, hospitalizowano 4 osoby,
 - nieokreślone - 13 przypadków, hospitalizowano 2 osoby.
7. Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 – 15 przypadków, hospitalizowano 10 osób.
8. Biegunka i zapalenie żółdkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu 323 przypadków, hospitalizowano 25 osób.
9. Tęžec – hospitalizowano 1 osobę.
10. Krztusiec – 6 przypadków, hospitalizowano 2 osoby.
11. Płonica – 240 przypadków, hospitalizowano 2 osoby.
12. Meningokokowe zapalenie opon mózgowych lub mózgu – 2 hospitalizacje; 1 dziecko lat 17 szczep nieokreślony, 1 dziecko lat 4 szczep z grupy B nie ustalono *Neisseria meningitidis*.
13. Choroba wywołana przez *Streptococcus pyogenes*, inwazyjna (róża) – 20 hospitalizacji.
14. Legioneloza – 2 przypadki choroby legionistów, hospitalizowano 2 osoby.
15. Kiła – 12 przypadków.
16. Rzeżączka - 5 przypadków.

-
17. Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie – 9 przypadków, hospitalizowano 1 osobę.
 18. Bolerioza z Lyme – 124 przypadki, hospitalizowano 5 osób (w tym 3 neuroboreliozy- spośród których hospitalizowano 3 osoby).
 19. Gorączka Q – hospitalizowana 1 osoba.
 20. Ostre porażenie wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat – 1 przypadek ostrego porażenia wiotkiego, pacjent hospitalizowany. Zachorowanie dotyczyło rocznego chłopca z objawami porażenia kończyn dolnych. Zgłoszenie podejrzenia lub rozpoznania zakażenia lub choroby zakaźnej nadesłano z Nocnej Pomocy Lekarskiej Szpitala EMC Piaseczno. Pacjent na hospitalizację został skierowany do Oddziału Klinicznego Neurologii i Pediatrii Dziecięcego Szpitala Klinicznego im. Józefa Polikarpa Brudzińskiego w Warszawie gdzie ostatecznie wykluczono OPW i zdiagnozowano J06.9 tj. ostre nieokreślone zakażenie górnych dróg oddechowych, badania próbek kału nie wykonano. Zgodnie z wytycznymi Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Warszawie na terenie Powiatu Piaseczyńskiego w 2023 r. prowadzono czynny nadzór nad podmiotami leczniczymi, mający na celu zwiększenie zgłaszalności oraz wirusologicznej weryfikacji ostrych porażień wiotkich;
 21. Choroba Creutzfeldta-Jakoba – 1 hospitalizacja, 1 zgon.
 22. Styczność i narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień – 90 przypadków, hospitalizowano 11 osób, ze wszystkimi osobami przeprowadzono wywiady epidemiologiczne.
 23. Kleszczowe zapalenie mózgu: zarejestrowano 5 przypadków, hospitalizowano 5 osób.
 24. Wirusowe zapalenie opon mózgowych (enterowirusowe) – 1 hospitalizacja.
 25. Gorączka denga – 1 hospitalizacja.
 26. Ospa wietrzna – 1163 przypadków, hospitalizowano 11 osób.
 27. Odra – 1 przypadek, obywatel Ukrainy, 12 lat, nieszczepiony, zarejestrowany na podstawie objawów.
 28. Różyczka: 1 przypadek.
 29. Wirusowe zapalenie wątroby :
 - typu B przewlekłe i BNO – 2 przypadki,
 - typu C-przewlekłe i BNO 10 przypadków,

-inne nieokreślone – 1 hospitalizacja;

28. Nowo wykryte zakażenia HIV: 12 przypadków, hospitalizowano 3 osoby.

29. Świnka (nagminne zapalenie przyusznic): 8 przypadków możliwych, hospitalizowano 1 osobę.

30. Bąblowica – 2 przypadki, hospitalizowano 1 osobę.

31. Choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae*, inwazyjna:

- posocznica 3 przypadki, w tym 3 hospitalizacje,
- inna określona i nieokreślona – 1 przypadek, 1 hospitalizacja,

32. Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu:

- inne określone - 1 przypadek, hospitalizowany,
- inne nieokreślone -1 przypadek, hospitalizowany.

33. Grypa i zakażenia grypopodobne: w ciągu całego 2023 roku odnotowano 25662 przypadków zachorowań, co stanowi znaczny spadek w porównaniu do poprzedniego roku (31417 przypadki w 2022 r.), tylko 3 przypadki zostały potwierdzone badaniami laboratoryjnymi oraz wykazano 1 przypadek prawdopodobny; 8 osoby były hospitalizowane, zgłoszono 1 zgon.

34. Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19): 1358 przypadki możliwe, w tym 42 osób hospitalizowano, z powodu COVID-19 zarejestrowano 1 zgon.

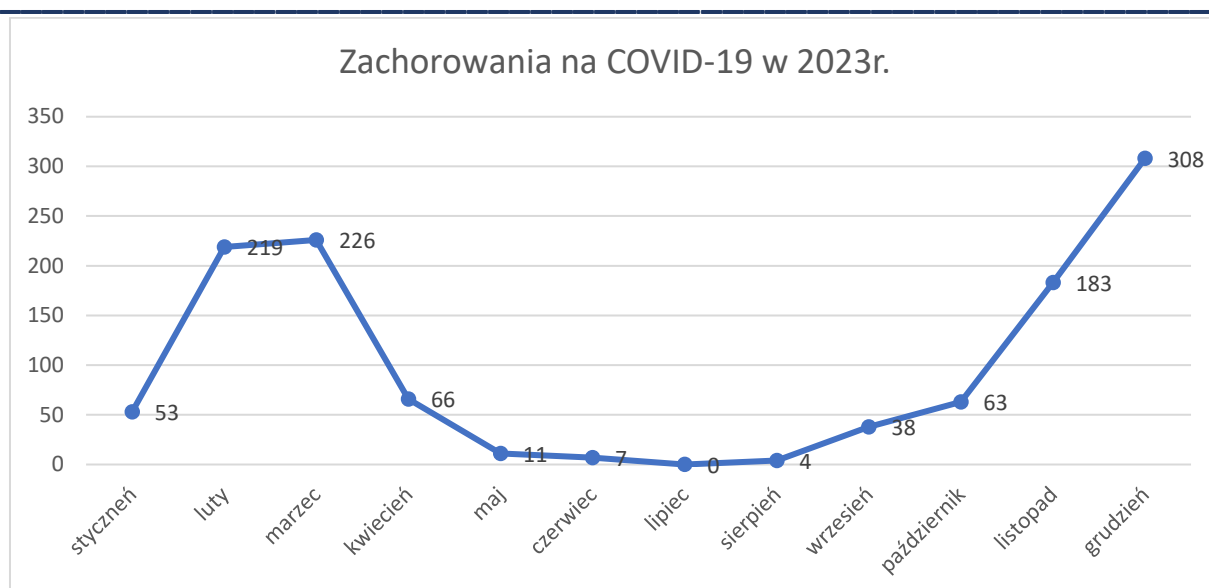
35. Gruźlica: 18 hospitalizacji, w tym 3 wznowy, 2 zgony.

36. Zakażenia wirusem RSV – 37 przypadków, hospitalizowano 4 osoby.

3.1.1. SARS-CoV-2/COVID-19

W 2023 r. nadal realizowano zadania związane z ograniczaniem transmisji wirusa SARS-CoV-2. W 2023 roku w powiecie piaseczyńskim odnotowano 1358 przypadków SARS-CoV-2, 42 osoby były hospitalizowane, zarejestrowano 1 zgon z powodu COVID-19.

W porównaniu do roku 2022 odnotowano wyraźny spadek (mniej o 91%) zarejestrowanych zachorowań na COVID-19 (w 2022 r. – 15790 przypadków vs. w 2023 r. – 1358 przypadków). Nadal monitorowano sytuację w powiecie i prowadzono nadzór nad zgłoszonymi przypadkami zachorowań. Zachorowania na COVID-19 w podziale na miesiące w 2023r. przedstawia wykres nr 1.

Wykres 1 . Zachorowania na COVID-19 w 2023r. w podziale na miesiące, źródło: opracowanie własne

Ponadto, oprócz monitorowania i prowadzenia dochodzeń epidemicznych związanych z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 pracownicy Sekcji Epidemiologii PSSE w Piasecznie w 2023r. pozyskali jedną przychodnię z nadzorowanego terenu, która współpracowała z Laboratorium WSSE w Warszawie w celu pozyskiwania materiału, służącego sekwencjonowaniu genomu SARS-CoV-2. Sekwencjonowanie genomu miało na celu ocenę częstotliwości występowania nowych wariantów koronawirusa o większej zaraźliwości i zjadliwości, również przełamujących odporność poszczepienną oraz charakterystykę szczepów wirusa SARS-CoV-2 odpowiedzialnych za reinfekcję i zakażenia osób szczepionych.

3.2. Nadzór nad realizacją szczepień ochronnych

Sekcja Epidemiologii PSSE w Piasecznie wdrożyła w 2023 r. nowy Program Szczepień Ochronnych. Wszystkie podległe placówki zostały poinformowane o zmianach w formie pisemnej. W 2023 roku nadzorem objęto 35 punktów szczepień: 15 zlokalizowanych w Publicznych Zakładach Opieki Zdrowotnej, 17 zlokalizowanych w Niepublicznych Zakładach Opieki Zdrowotnej, 1 na oddziale noworodkowym w Szpitalu w Piasecznie, 1 w Stacji Dializ w Piasecznie, 1 punkt szczepień dla wyjeżdżających za granicę w Przychodni Tolek w Lesznowoli.

Na 2023 rok zaplanowano 33 kontrole, wszystkie zostały wykonane. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

Podczas kontroli punktu szczepień zwracano uwagę na:

- wyposażenie punktów szczepień oraz przechowywanie preparatów szczepionkowych i ich transport z zachowaniem łańcucha chłodniczego;
- dokumentację dotyczącą gospodarki preparatami szczepionkowymi;
- obieg dokumentacji w zakresie szczepień ochronnych z uwzględnieniem miejsca przechowywania, sposobu prowadzenia i archiwizacji kart uodpornienia;
- terminowość przeprowadzania szczepień obowiązkowych wykonywanych w oparciu o aktualny Program Szczepień Ochronnych z uwzględnieniem przeciwwskazań;
- fachowość i przygotowanie personelu wykonującego szczepienia w zakresie znajomości zagadnień związanych ze szczepieniami;
- sposób prowadzenia dokumentacji oraz sprawozdawczość.

Nadzorowane placówki przestrzegają wymagania dotyczące zasad przechowywania i transportu szczepionek.

W 2023 roku w powiecie piaseczyńskim przeprowadzono dwie kontrole interwencyjne związane z przerwaniem łańcucha chłodniczego. W wyniku rozszczelnienia urządzenia chłodniczego wynikło rozszczelnienia lodówki, druga z powodu awarii urządzenia chłodniczego, szczepionki były przechowywane w niewłaściwej temperaturze. Preparaty szczepionkowe zostały zutylizowane. Z całego procesu została sporządzona dokumentacja, którą następnie przesłano do wiadomości: Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Warszawie, Głównego Inspektoratu Sanitarnego, Ministerstwa Zdrowia oraz Wojewódzkiego Inspektoratu Farmaceutycznego w Warszawie.

W roku 2023 do PSSE w Piasecznie wpłynęły zgłoszenia 6 niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP) - tabela nr 3 (jeden z NOP dotyczył dwóch różnych szczepień u jednej osoby-Tetraxin i Priorix). Wszystkie przypadki zgłoszono do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Warszawie, Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny i Wydziału Monitorowania i Nadzoru Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych.

Tabela 3. Rejestr niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP) w powiecie piaseczyńskim w 2023 r.

Szczepienia, po których wystąpił NOP	Liczba NOP		
	Łagodne	Poważne	Ciężkie
Tetraxim	1	0	0
Tdap	1	0	0
Priorix	2	0	0
Synflorix	1	0	0
Pentaxim	1	0	0
Vaxigrip Tetra	1	0	0
SUMA	6*	0	0

* jeden z NOP-ów dot. tej samej osoby i dwóch różnych szczepień (Tetraxim, Priorix)

W roku sprawozdawczym odnotowano 483 (w 2022 – 295) dzieci uchylających się od szczepień. Wzrost w porównaniu do poprzedniego roku wynika głównie z aktualizacji danych przez podmioty lecznicze, które podczas trwania pandemii nie dysponowały realnymi danymi. Dodatkowo z informacji uzyskanych z punktów szczepień wynika, że część rodziców w związku z trwającą epidemią, odkładała szczepienia czekając na spadek zachorowań. Należy tutaj zaznaczyć, że duża część rodziców tych dzieci już od kilku lat systematycznie odmawia szczepień. Odmowy wykonania szczepień wynikają głównie z wpływu ruchów antyszczepionkowych. W celu przeciwdziałania temu zjawisku placówki medyczne powiadamiały telefonicznie o terminach szczepień, wysyłały powiadomienia pisemne do rodziców, a lekarze rozmawiali z rodzicami na temat chorób zakaźnych i ich konsekwencji. Dodatkowo Sekcja Epidemiologii PSSE w Piasecznie wysyłała do rodziców uchylających się od obowiązkowych szczepień ochronnych powiadomienia listowne z informacją o zaległych szczepieniach.

3.3. Działalność w zakresie higieny lecznictwa

Sekcja Epidemiologii PSSE w Piasecznie w 2023 r. sprawowała bieżący nadzór sanitarny nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą w zakresie przestrzegania wymagań higieniczno-sanitarnych oraz stosowania procedur mających na celu zapobieganie zakażeniom i chorobom zakaźnym związanym z udzielaniem świadczeń zdrowotnych. Prowadzono postępowania administracyjne i egzekucyjne zgodnie z Kodeksem Postępowania Administracyjnego.

Podczas kontroli zwracano uwagę na wdrożenie wytycznych dotyczących sterylizacji, w szczególności na: procedury związane z przygotowaniem narzędzi i materiałów do sterylizacji, zasady kontroli procesu sterylizacji, postępowanie z materiałem i narzędziami po sterylizacji, procedury związane z transportem i przechowywaniem artykułów sterylnych oraz dokumentację sterylizacji. Weryfikowano prawidłowość obowiązujących w podmiotach procedur, prowadzono kontrolę dokumentacji dotyczącej zakażeń szpitalnych. Sprawdzano postępowanie w związku z zakażeniami wywołanymi przez SARS-CoV-2, zabezpieczenie personelu w środki ochrony osobistej, zużycie środków dezynfekcyjnych oraz ogólny stan sanitarno-higieniczny.

W 2023 r. w podległych PSSE w Piasecznie całodobowych podmiotach leczniczych zgłoszono 9 ognisk epidemicznych, (ogniska opisane w rozdziale 3.1.)

W roku 2023 r. wpłynęło 7 interwencji w tym 6 dotyczących niewłaściwych warunków sanitarno-higienicznych w placówkach ochrony zdrowia, 1- dotycząca zachorowania na rumień zakaźny u dziecka uczęszczające do przedszkola. Wśród interwencji w placówkach zdrowia wydano 3 mandaty (w tym jeden z Sekcji Epidemiologii) i 3 decyzje nakazujące.

W całym roku przeprowadzono 97 kontroli, wydano 9 decyzji merytorycznych, 9 decyzji płatniczych i 1 mandat. Decyzje dotyczyły najczęściej:

- nieprawidłowego postępowania z odpadami medycznymi,
- braku opracowanych i wdrożonych procedur zapobiegania zakażeniom,
- nie przeprowadzania kontroli wewnętrznych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 maja 2010 r. w sprawie zakresu, sposobu i częstotliwości prowadzenia kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych (Dz.U. 2010 nr 100 poz. 646),
- braku podajników ze środkami dezynfekcyjnymi,
- zabudowy meblowej w stanie uniemożliwiającym mycie i dezynfekcje.

W 2023r. liczba wykonywanych kontroli w powiecie piaseczyńskim w stosunku do 2022r. wzrosła o 59% (61 w 2022r.). Jednakże wydano mniejszą ilość decyzji merytorycznych i finansowych (2022-10).

W podległych podmiotach leczniczych podejmowano następujące działania:

- prowadzono nadzór nad zgłaszalnością chorób zakaźnych (przeprowadzono 20 kontroli do części wydano zalecenia);
- prowadzono comiesięczne kontrole w ramach czynnego nadzoru nad ostrymi porażeniami wiotkim;
- monitorowano przypadki gruźlicy, nadzorem objęto 153 osoby z kontaktu z zakażonymi (ze wszystkimi przeprowadzono wywiady i przesłano ulotki dotyczące podstawowe informacje o chorobie);
- prowadzono nadzór ogniskami zachorowaniami wśród uchodźców, pod nadzorem znajduje się jeden obiekt Fundacja Leny Grochowskiej Dom Uchodźcy „Konstancin”, Mirkowska 45 05-520 Konstancin-Jeziorna, który zapewnia miejsce ok. 100 osób głównie kobietom i dzieciom. Przekazano materiały edukacyjne dotyczące szczepień ochronnych, zasad higieny i dezynfekcji rąk.

3.4. Działalność edukacyjna Sekcji Epidemiologii

W podległych podmiotach leczniczych podejmowano następujące działania:

- prowadzono rozmowy dotyczące świadomości personelu medycznego w zakresie stosowania środków ochrony indywidualnej i dezynfekcji rąk;
- promowano szczepienia ochronne wśród Uchodźców w ramach programu Power Ukraina,
- w lipcu 2023r. wraz z Sekcją Szczepień Ochronnych i Oddziałem Promocji Zdrowia WSSE w Warszawie odbyło się spotkanie z mieszkańcami Domu Uchodźcy „Konstancin”, omawiane były najważniejsze zagadnienia z zakresu szczepień ochronnych, zasad higieny i dezynfekcji rąk;
- uczestniczono w działaniach promocyjno-informacyjnych w mediach społecznościowych i wydarzeniach na terenie powiatu dotyczących szczepień ochronnych i chorób zakaźnych;
- wspólnie z Sekcją Higieny Dzieci i Młodzieży przeprowadzono szkolenia dla właścicieli przedszkoli i żłobków na temat wszawicy.

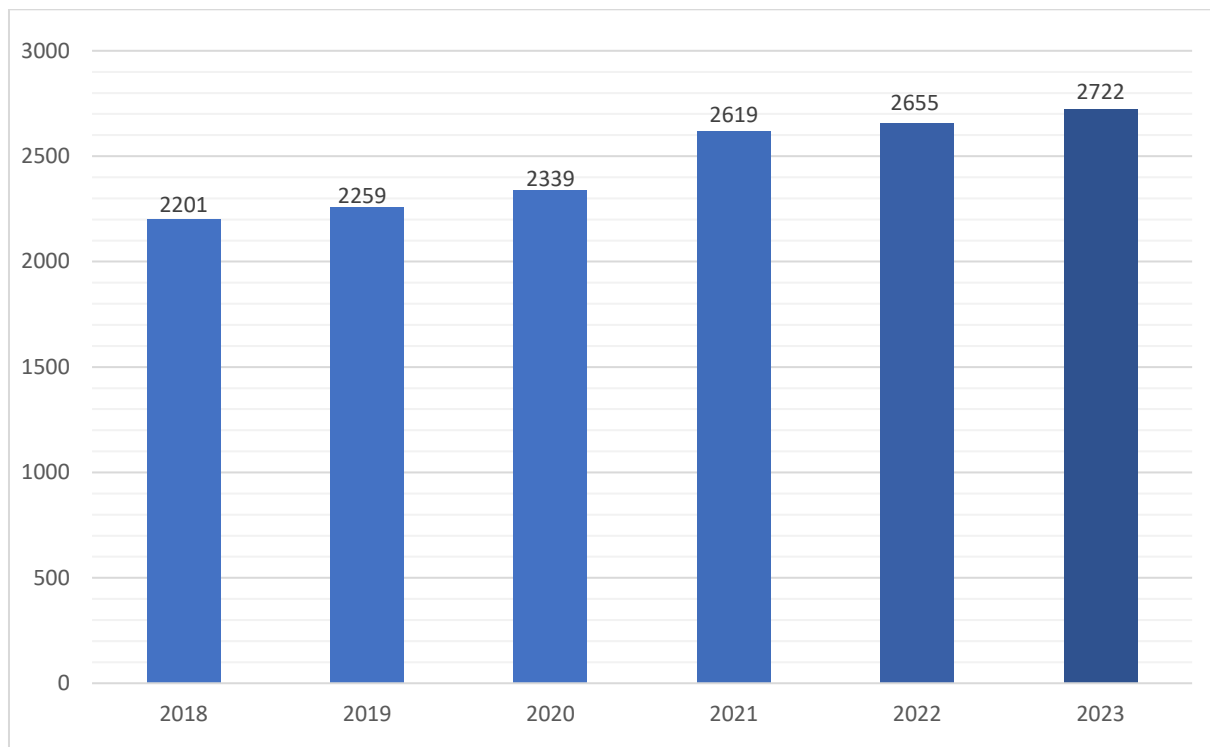
W ramach realizacji projektu pn. „Wzmocnienie nadzoru sanitarno-epidemiologicznego Polski” Nr POWR.07.01.00-00-0008/22 realizowanego w ramach Działania 7.1 Oś priorytetowa VII Wsparcie REACT-EU dla obszaru zdrowia Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w okresie wrzesień-grudzień 2023 r. zatrudniono pracownika, który przeprowadził następujące działania edukacyjne:

- spotkania edukacyjne w Piaseczyńskim Centrum Integracji zrzeszającym uchodźców z Ukrainy.
- zajęcia edukacyjne dla młodzieży w szkołach powiatu piaseczyńskiego na temat profilaktyki oraz zagrożeń związanych z uzależnieniami w tym m.in. w zakresie narkotyków, dopalaczy oraz alkoholu (okres realizacji szkoleń październik-grudzień 2023)

4. SEKCJA HIGIENY ŻYWNOSTCI I ŻYWIENIA

4.1. Ogólna ocena obiektów żywności i żywienia

Na terenie powiatu piaseczyńskiego w 2023 r. znajdowało się 2722 obiektów podlegających urzędowej kontroli Sekcji Higieny Żywności i Żywienia.

Wykres 2. Liczba obiektów w latach 2018-2023 podlegających urzędowej kontroli Sekcji Higieny Żywności i Żywienia PSSE w Piasecznie

W 2023 roku przedstawiciele Sekcji Higieny Żywności i Żywienia PSSE w Piasecznie przeprowadzili 574 kontrole sanitarne w tym: 96 kompleksowych, 93 interwencyjnych, 57 sprawdzających, 328 tematycznych.

Liczba interwencji wnoszonych do PSSE w Piasecznie w roku 2023 wynosiła 83, o 22 więcej niż w roku 2022. Z 83 wniesionych interwencji - 32 to interwencje zasadne, 9 interwencji przekazano do innych PSSE zgodnie z kompetencjami i właściwością miejscową. Wnoszone interwencje dotyczyły stanu czystości i porządku w obiektach, nieprawidłowości w zakresie znakowania suplementów diety, obecności w suplementach diety substancji niedozwolonych. Ponadto z 93 kontroli interwencyjnych 10 przeprowadzono

z uwagi na prowadzone czynności kontrolne w ramach systemu RASFF (System wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach).

W roku 2023 w ramach systemu RASFF do PSSE w Piasecznie wpłynęło 105 powiadomień.

W roku 2023 przeprowadzono 328 kontroli tematycznych. Kontrole tematyczne dokonywane były w przypadku:

- na wniosek przedsiębiorców o zatwierdzenie i wpis zakładu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli,
- na wniosek o wpis zakładu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli (kuchnie domowe),
- oceny znakowania suplementów diety,
- kontroli stanu sanitarno-higienicznego produkcji pierwotnej,
- kontroli akcyjnych („Bezpieczne wakacje”, „Bezpieczne ferie”).

W roku 2023 w ramach urzędowej kontroli żywności i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością do badań laboratoryjnych pobrano 286 próbek z czego 16 próbek zakwestionowano.

Tabela 4. Nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia – czynności kontrolne

W 2023 r. 2722 obiekty na terenie powiatu piaseczyńskiego podlegało kontroli Sekcji Żywności i Żywienia	Liczba kontroli	w tym				Liczba pobranych próbek żywności i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	Liczba wydanych świadectw jakości zdrowotnej żywności: import/eksport
		Kontrole kompleksowe	Kontrole tematyczne	Kontrole interwencyjne	Kontrole sprawdzające		
	574	96	328	93 w tym 10 w ramach systemu RASFF	57	286	319
Liczba interwencji w roku 2023 wynosiła 83, o 22 więcej niż w roku 2022							

W roku 2023 wydano 319 decyzji administracyjnych merytorycznych w tym:

- 3 dot. unieruchomienia/przerwania działalności zakładu,
- 6 dot. poprawy stanu sanitarno-technicznego obiektu,

- 10 dot. wycofania z obrotu handlowego żywności, wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- 3 decyzje dotyczące umorzenia postępowania administracyjnego,
- 2 decyzję zatwierdzającą warunkowo na trzy miesiące,
- 11 wygaszające postępowanie administracyjne,
- 92 decyzji wykreślających zakłady z rejestru,
- 192 decyzji zatwierdzających.

Za niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny nałożono mandaty 62 mandaty karne na sumę 25 800 zł.

Tabela 5. Wydane decyzje administracyjne

LICZBA WYDANYCH DECYZJI ADMINISTRACYJNYCH		319
w tym decyzji		
– zatwierdzających w tym warunkowo zatwierdzające		194
– nakazujących poprawę stanu sanitarno-higienicznego		6
– unieruchomienie zakładów do czasu usunięcia nieprawidłowości		3
– dot. wycofania z obrotu handlowego żywności i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością		10
– wygaszające i umarzające postępowanie administracyjne i umarzające		14
– wykreślających zakłady z rejestru PPIS		92
Liczba wniosków o nałożenie kar pieniężnych		12
Liczba mandatów/na sumę		62/25800

W ramach granicznej kontroli sanitarnej wydano 319 świadectw jakości zdrowotnej żywności importowanej z krajów trzecich lub eksportowanej do krajów trzecich.

W roku 2023 do Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego złożono 12 wniosków o nałożenie kar pieniężnych w związku z:

- podjęciem działalności bez złożenia wniosku o zatwierdzenie i wpis zakładu od rejestru podlegającego urzędowej kontroli

- prowadzoną działalnością niezgodnie z wydaną decyzją o zatwierdzeniu i wpisie zakładu do rejestru,
- nieprzestrzeganiem wymagań dotyczących znakowania wyprodukowanej żywności.

W 2023 r. oceniono na podstawie arkuszy oceny stanu sanitarnego 96 obiektów. Porównując ocenę obiektów dokonaną w oparciu o arkusz oceny stanu sanitarnego w roku 2023 r. i w roku 2022 stwierdzono, że wzrosła liczba zakładów nieodpowiadających obowiązującym wymogom sanitarno-higienicznym. W 2022 r. oceniono na podstawie arkuszy oceny stanu sanitarnego 103 obiekty, w 10 obiektach stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-higieniczne. Natomiast w roku 2023 z 96 skontrolowanych w 16 obiektach, które oceniono na podstawie arkuszy oceny stanu sanitarnego stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-higieniczne. Należy przypuszczać, że przyczyną powyższych zmian jest zatrudnianie w zakładach obcokrajowców nie znających języka polskiego, których nie przeszkolono z zasad dobrej praktyki higienicznej, produkcyjnej i systemu HACCP. Ponadto przedsiębiorcy informują o trudnej sytuacji ekonomicznej.

W 2023 roku zadania statutowe i merytoryczne w sekcji HŻŻ wykonano zgodnie z założonym planem.

4.2. Działalność edukacyjna Sekcji Higieny Żywności i Żywienia

Każdy podmiot zgłaszający się do sekcji Higieny Żywności i Żywienia w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piasecznie prowadzący działalność dotyczącą produkcji bądź obrotu żywnością był informowany w zakresie jego interesującym dokładnie, rzetelnie, wyczerpująco.

W trakcie czynności kontrolnych prowadzone były działania edukacyjne ze szczególnym naciskiem na konieczność prowadzenia działalności zgodnie z opracowanym systemem HACCP, zasadami dobrej praktyki higienicznej i dobre praktyki produkcyjnej mając na względzie przede wszystkim bezpieczeństwo zdrowotne ludzi. W czasie przeprowadzanych bieżących kontroli w obiektach wypoczynku letniego dzieci (kolonie, półkolonie) poddawano ocenie jadłospisy. Oceniano różnorodność posiłków, ich skład – zawartość białka, tłuszczów, węglowodanów, składników mineralnych, witamin. Prowadzono rozmowy dotyczące prawidłowego żywienia dzieci i młodzieży, informowano o możliwości korzystania ze specjalistycznych poradników oraz wytycznych.

Ponadto prowadzono działania edukacyjne. Przeprowadzono projekt „Zasady prawidłowego żywienia dzieci i młodzieży w placówkach edukacyjnych” - szkolenie w formie

stacjonarnej w dniu 12.04.2023 r. przeprowadzone w siedzibie Starostwa Powiatowego w Piasecznie. Projekt zrealizowany został przez pracowników 4 pracowników Sekcja Higieny Żywności i Żywienia. Adresatami projektu byli intendenci bloków żywieniowych w szkołach podstawowych i średnich.

Celem projektu było kształtowanie zdrowych nawyków żywieniowych, edukacja zdrowego żywienia dzieci (spożywanie produktów mleczarskich, warzyw i owoców, produktów zbożowych pełnoziarnistych, aktywność fizyczna), interpretacja zapisów Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w kontekście żywienia zbiorowego.

W ramach szkolenia omówiono zalecenia zdrowego żywienia, kształtowania u dzieci i młodzieży zdrowych nawyków żywieniowych, najczęstsze błędy żywieniowe, zagrożenia płynące z nadwagi i otyłości wśród dzieci i młodzieży, zasady komponowania prawidłowo zbilansowanych jadłospisów i posiłków, alergenów.

5. SEKCJA HIGIENY KOMUNALNEJ

5.1. Jakość wody przeznaczonej do spożycia

Powiat piaseczyński liczy 212,129 mieszkańców. Sukcesywnie prowadzone są działania zmierzające do zwodociągowania wszystkich miejscowości w powiecie. Nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piasecznie objętych było 44 stacje uzdatniania wody zbiorowego zaopatrzenia w wodę i 3 stacje uzdatniania wody innych podmiotów zaopatrujących w wodę. W ww. obiektach wodnych pobrano do badań bakteriologicznych i fizykochemicznych 159 próbek wody w ramach nadzoru Inspekcji Sanitarnej.

W wyniku zakwestionowanych badań wydano 64 zawiadomienia, 4 decyzje administracyjne oraz 4 komunikaty o złej jakości wody. Przedmiotem wydanych decyzji było doprowadzenie jakości wody do odpowiednich norm pod względem bakteriologicznym i fizykochemicznym. Próbki wody pod względem fizykochemicznym były głównie kwestionowane ze względu na przekroczenia: mętności, żelaza, barwy, manganu, chloru wolnego, utlenialności, zapachu, jonu amonowego, twardości, benzo(a)pirenu, natomiast pod względem bakteriologicznym kwestionowane były głównie: bakterie grupy coli, enterokoki oraz ogólna liczba mikroorganizmów w temperaturze 22° C.

5.2. Charakterystyka urządzeń zaopatrujących ludność w wodę

Wodociągi o produkcji < 100 m³/dobę – 2 wodociągi publiczne. W wyniku pobranych próbek wody stwierdzono przekroczenia parametrów: mętności, żelaza, manganu oraz ogólnej liczby mikroorganizmów w temperaturze 22°C. Wydano 3 zawiadomienia oraz 3 decyzje umarzające.

Wodociągi o produkcji od 100 m³/dobę do 1000 m³/dobę – 32 wodociągi publiczne. W wyniku pobranych próbek wody stwierdzono przekroczenia parametrów: manganu, żelaza, barwy, utlenialności, mętności, zapachu, chloru wolnego, jonu amonowego, twardości, benzo(a)pirenu, liczby bakterii grupy coli, ogólnej liczby mikroorganizmów w temperaturze 22°C oraz enterokoków. W związku z powyższym wydano 51 zawiadomień, 25 decyzji umarzających i 4 decyzje administracyjne o natychmiastowej wykonalności.

Wodociągi o produkcji od 1000 m³/dobę do 10000 m³/dobę – 10 wodociągów publicznych. W wyniku pobranych próbek wody stwierdzono przekroczenia parametrów: manganu, mętności, żelaza, benzo(a)pirenu, liczby bakterii grupy coli oraz ogólnej liczby

mikroorganizmów w temperaturze 22°C. W związku z powyższym wydano 11 zawiadomień oraz 6 decyzji umarzających.

Inne podmioty zaopatrujące w wodę – 3 stacje uzdatniania wody. W wyniku pobranych próbek wody nie stwierdzono przekroczeń.

Tabela 6. Urządzenia zaopatrujące w wodę do spożycia w zależności od produkcji i zaopatrywanej liczby ludności

Produkcja wody z wodociągu m3/dobę	Liczba wodociągów	Liczba zaopatrywanej ludności	Zawiadomienia	Decyzje umarzające	Decyzje administracyjne
<100	2	424	3	3	0
od 100 do 1000	32	82311	51	25	4
od 1000 do 10000	10	99130	11	6	0

Źródło: Dane własne uzyskane z Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piasecznie

5.3. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

W nadzorze Sekcji Higieny Komunalnej w roku 2023 było 511 obiektów użyteczności publicznej. Przeprowadzono w nich łącznie 250 kontroli, wystawiono 47 decyzji administracyjnych, 66 decyzji umarzających, 1 decyzję oceny higienicznej, 4 komunikaty stwierdzające brak przydatności wody do spożycia, 4 komunikaty stwierdzające przydatność wody do spożycia (w 6 wodociągach na terenie 3 gmin), 141 decyzji płatniczych, 33 decyzje na ekshumacje, 9 decyzji na wywóz prochów oraz zwłok poza terytorium Polski, 16 postanowień na sprowadzenie z zagranicy zwłok, 54 rocznych oraz 38 częściowych ocen jakości wody, nałożono łącznie 11 mandatów karnych na sumę 2900 zł. Mandaty wystawiono głównie za zły stan sanitarno-higieniczny w obiektach użyteczności publicznej oraz nieprawidłowe postępowanie z odpadami medycznymi.

Decyzje administracyjne dotyczyły:

- w wodzie wodociągowej wyeliminowania przekroczeń ponadnormatywnej zawartości: jonu amonowego, bakterii grupy coli, enterokoków;
- w wodzie na pływalniach wyeliminowania przekroczeń ponadnormatywnej zawartości: chloroformu, mętności, bakterii *Legionella sp.* w instalacji wody ciepłej pod natryskami, ogólnej liczby mikroorganizmów w temperaturze 36°C oraz liczby *Pseudomonas aeruginosa*;

- w obiektach użyteczności publicznej: okazania badań wody w kierunku *Legionella sp.*, wydzielenia prawidłowego pomieszczenia porządkowego z punktem wodnym, przechowywania odpadów medycznych zgodnie z obowiązującymi przepisami, wyremontowania pomieszczeń, naprawienia lub wymiany uszkodzonych mebli, zapewnienia przy punkcie wodnym dozownika ze środkiem do dezynfekcji rąk w sąsiedztwie przenośnego urządzenia chłodniczego do przechowywania odpadów medycznych, uaktualnienia procedur zapobiegających zakażeniom i chorobom zakaźnym, prowadzenia pełnej dokumentacji procesu sterylizacji, braku w pomieszczeniu pralniczym podajników (na mydło w płynie, ręczniki papierowe oraz środka do dezynfekcji rąk), wyposażenie salonu kosmetycznego w prawidłowy pojemnik do dezynfekcji narzędzi, wydzielenia prawidłowego miejsca do przechowywania bielizny czystej oraz brudnej, wydzielenia prawidłowego miejsca do przechowywania narzędzi fryzjerskich, odmalowania klatek schodowych.

5.4. Charakterystyka stanu sanitarno - technicznego obiektów wykonujących działalność leczniczą

W szpitalach na terenie powiatu piaseczyńskiego przeprowadzono 3 kontrole, mandatów nie nakładano. Po kontroli kompleksowej w jednym ze szpitali została wydana decyzja administracyjna dotycząca wyposażenia pomieszczeń w meble umożliwiające prawidłowe mycie i dezynfekcję, naprawy uszkodzonej podłogi, wydzielenia na izbie przyjęć prawidłowego pomieszczenia higieniczno – sanitarnego.

Kontrole sprawdzające wykazały wykonanie zaleceń pokontrolnych.

Przeprowadzono jedną kontrolę interwencyjną w uzdrowisku dotyczącą stanu higienicznego w ww. obiekcie, która nie wykazała nieprawidłowości.

Kontrola kompleksowa przeprowadzona w sanatorium nie wykazała uchybień w zakresie sanitarno – technicznym. Wydano decyzję merytoryczną odnośnie braku aktualnych badań wody w kierunku *Legionella sp.* Otrzymane wyniki wykazały wykonanie zaleceń pokontrolnych.

W jednym z zakładów rehabilitacji leczniczej po kontroli kompleksowej wydano decyzję merytoryczną dotyczącą: wyposażenia w podajniki z płynem dezynfekcyjnym, mydłem w płynie oraz ręcznikami jednorazowego użytku przy punktach wodnych, wyposażenia pomieszczeń w meble umożliwiające prawidłowe mycie i dezynfekcję,

wydzielenia prawidłowego pomieszczenia służącego do przechowywania odpadów medycznych, braku wyników badań wody w kierunku *Legionella sp.*, opracowania i wdrożenia procedur zapobiegających zakażeniom, wydzielenia prawidłowego pomieszczenia do przechowywania bielizny czystej.

Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie zaleceń pokontrolnych.

W kolejnym ośrodku rehabilitacji przeprowadzono łącznie 6 kontroli w tym 3 kontrole interwencyjne dotyczące głównie nieprzestrzegania wymagań stanu sanitarno – higienicznego obiektu.

Kontrola interwencyjna dotycząca niewłaściwego sprzątania w obiekcie wraz z kontrolą kompleksową przeprowadzona w miesiącu maju wykazała szereg nieprawidłowości. Za niewłaściwy stan sanitarno – higieniczny nakładano mandaty karne. Wydano decyzję merytoryczną dotyczącą wyposażenia pomieszczeń w meble umożliwiające prawidłowe mycie i dezynfekcję, odnowienia ścian, wyposażenia w dozownik ze środkiem dezynfekcyjnym do rąk i kosz w pomieszczeniu na odpady medyczne.

Kontrola placówki w sierpniu 2023 r. wykazała brak pensjonariuszy i zamknięcie obiektu.

W zakładach opiekuńczo leczniczych przeprowadzono 2 kontrole kompleksowe, decyzji oraz mandatów nie nakładano.

5.5. Inne obiekty użyteczności publicznej - baseny

Nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piasecznie objętych było 6 kompleksów basenowych, w tym 1 basen rehabilitacyjno - ogólnodostępny, 2 hotelowe – ogólnodostępne i 3 rekreacyjne. Ponadto pod nadzorem PSSE w Piasecznie jest 1 basen rehabilitacyjny na terenie szpitala. W obiektach tych pobrano z nadzoru Inspekcji Sanitarnej do badania 22 próbki wody basenowej.

Wydano 12 decyzji administracyjnych i 22 decyzje umarzające. W wyniku zakwestionowanych badań próbek wody wystosowano 46 zawiadomień o złej jakości wody, wydano 42 częściowe oceny jakości wody basenowej. Próbkę wody pod względem fizykochemicznym kwestionowane były głównie ze względu na przekroczenia: chloroformu, chloru wolnego, natomiast pod względem bakteriologicznym: bakterii *Legionella sp.*, *Pseudomonas aeruginosa* oraz ogólnej liczby mikroorganizmów w temperaturze 36°C. Na podstawie wyników badań przekazywanych przez zarządzających basenami

oraz wykonanych przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Piasecznie w ramach nadzoru wydano 8 rocznych ocen jakości wody dla wszystkich kompleksów basenowych.

W obiektach tych przeprowadzono łącznie 7 kontroli w tym jedną interwencyjną. W związku z kontrolą interwencyjną przeprowadzoną na jednym z basenów stwierdzono ubytki w ścianach oraz zniszczone drzwi i futryny przy natryskach. W związku z pismem otrzymano informację, że wymieniono klamki w szatniach oraz powycinano skorodowane elementy z futryn drzwi i zabezpieczono je aby nie zagrażały zdrowiu i bezpieczeństwu klientów i pracowników. Ubytki w ścianach zostaną naprawione podczas kompleksowego remontu łazienek i szatni a także korytarzy.

5.6. Domy pomocy społecznej

W domach pomocy społecznej obiektach przeprowadzono łącznie 3 kontrole, wydano 1 decyzję merytoryczną wraz z płaćniczą, mandatów nie nakładano.

Po kontroli podstawowej w jednym z Domów Pomocy wydano decyzję merytoryczną dotyczącą braku prawidłowego pomieszczenia porządkowego z punktem wodnym oraz nieprawidłowego postępowania z odpadami medycznymi. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie zaleceń.

5.6.1. Placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, domy pomocy społecznej - z rejestrem u wojewody

W ww. obiektach przeprowadzono łącznie 20 kontroli, wydano 4 decyzje administracyjne oraz 4 finansowe, wystąpień nie wydawano, nałożono 3 mandaty o łącznej kwocie 800 zł.

Decyzje administracyjne dotyczyły głównie naprawy lub wymiany uszkodzonych mebli w pokojach pensjonariuszy, nieprawidłowego postępowania oraz przechowywania odpadów medycznych, nieprawidłowego postępowania z bielizną czystą oraz ze środkami higienicznymi, braku opracowanych procedur zapobiegającym zakażeniom i chorobom zakaźnym, braku sprawozdań z badań wody w kierunku *Legionella sp.*, braku podajnika ze środkiem do dezynfekcji rąk w pomieszczeniu pielęgniarstwie. Kontrole sprawdzające wykazały wykonanie zaleceń pokontrolnych.

5.6.2. Placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku – bez rejestru wojewody

W ww. obiektach przeprowadzono łącznie 11 kontroli, wydano 3 decyzje merytoryczne oraz 3 finansowe, nałożono 1 mandat na kwotę 200 zł.

Wydane decyzje merytoryczne dotyczyły głównie braku wyników badań wody w kierunku *Legionella sp.*, uszkodzonych mebli w pokojach pensjonariuszy, odnowienia pomieszczeń, braku podajników z ręcznikami jednorazowego użytku, podajnikami z mydłem w płynie oraz podajnikami ze środkiem do dezynfekcji rąk przy punktach wodnych.

Kontrole sprawdzające wykazały wykonanie zaleceń pokontrolnych.

5.6.3. Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej

W Ośrodku do Spraw Cudzoziemców, po kontroli kompleksowej wydano decyzję merytoryczną dotyczącą: wydzielenia prawidłowego miejsca/pomieszczenia do przechowywania bielizny pościelowej, wyremontowania pomieszczeń, naprawy lub wymiany zniszczonych drzwi, spłuczek, zasłon prysznicowych. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie zaleceń pokontrolnych, pozostała część decyzji jest z wykonaniem w późniejszym terminie.

Tabela 7. Nadzór nad obiektami pomocy społecznej.

Obiekty	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba skontrolowanych obiektów	Liczba kontroli	Liczba obiektów w złym stanie sanitarno-porządkowym	Liczba obiektów w złym stanie sanitarno-technicznym
Domy Pomocy Społecznej	5	2	3	0	1
Placówki zapewniające całodobową opiekę	15	12	20	3	4
Placówki zapewniające całodobową opiekę – bez decyzji wojewody	10	6	11	1	3
Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej	2	1	2	0	1

Źródło: Dane własne uzyskane z Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piasecznie

5.7. Hotele, obiekty czasowo-turystyczne

W obiektach tych przeprowadzono łącznie 24 kontrole, wydano 7 decyzji merytorycznych, nałożono 1 mandat na kwotę 100 zł.

Decyzje merytoryczne dotyczyły głównie wykonania i okazania badań wody w kierunku *Legionella sp.* - zalecenia wykonano.

W jednym z hosteli po kontroli interwencyjnej wydano decyzję dotyczącą: braku wyników badań wody w kierunku *Legionella sp.*, naprawy uszkodzonych drzwi oraz popękanych płytek. Kontrole sprawdzające wykazały wykonanie zaleceń pokontrolnych.

Tabela 8. Nadzór nad obiektami hotelarskimi i innymi obiektami świadczącymi usługi hotelarskie

Obiekty	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba skontrolowanych obiektów	Liczba kontroli	Liczba obiektów w złym stanie sanitarno-porządkowym	Liczba obiektów w złym stanie sanitarno-technicznym
Obiekty hotelarskie	12	7	7	0	0
Inne obiekty świadczące usługi hotelarskie	25	12	18	1	7

Źródło: Dane własne uzyskane z Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piasecznie

5.8. Obiekty dla bezdomnych

W obiektach tych przeprowadzono 5 kontroli, mandatów nie nakładano wydano łącznie 3 decyzje odnośnie braku badań wody w kierunku *Legionella sp.* oraz wydzielenia magazynu bielizny czystej i brudnej. Kontrole sprawdzające wykazały wykonanie zaleceń pokontrolnych.

5.9. Zakłady fryzjerskie, odnowy biologicznej, fryzjersko - kosmetyczne, tatuażu

W ww. obiektach przeprowadzono łącznie 80 kontroli, wydano 10 decyzji administracyjnych, nałożono 3 mandaty na łączną kwotę 700 zł.

Decyzje dotyczyły głównie opracowania procedur zapobiegających zakażeniom oraz ich przestrzegania, braku podajnika z mydłem w płynie, środkiem do dezynfekcji rąk oraz ręcznikami jednorazowego użytku przy punkcie wodnym oraz wydzielenia prawidłowego miejsca do przechowywania narzędzi. Mandaty nakładano za zły stan sanitarno – higieniczny oraz brak środków dezynfekcyjnych w zakładach.

Obiekty	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba skontrolowanych obiektów	Liczba przeprowadzonych kontroli	Liczba obiektów ze złym stanem: sanitarno-porządkowym	Liczba obiektów w złym stanie sanitarno-technicznym
Zakłady fryzjerskie	96	27	28	0	2
Zakłady kosmetyczne	49	31	35	2	6
Zakłady tatuażu	1	0	0	0	0
Zakłady odnowy biologicznej	10	2	2	0	0
Inne zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług	54	13	15	1	2

W roku 2023 na ww. obiekty wpłynęły 3 interwencje. Kontrole interwencyjne dotyczyły niewłaściwego stanu sanitarnego lokali oraz braku sterylnych narzędzi.

Tabela 9. Nadzór nad obiektami: zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej.

Źródło: Dane własne uzyskane z Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piasecznie

5.10. Interwencje

Do Sekcji Higieny Komunalnej w 2023 r. wpłynęło łącznie 35 interwencji. 15 z nich dotyczyło głównie złego stanu sanitarnego: pokoi noclegowych, obiektu rehabilitacyjnego, domu opieki oraz sanatorium, basenu ogólnodostępnego, zakładów kosmetycznych, braku

cieplej wody w ośrodku rehabilitacyjnym, złej jakości wody w wodociągu i zostały rozpatrzone zgodnie z kompetencjami przez Sekcję Higieny Komunalnej. Ponadto 20 interwencji zostało przekazanych do załatwienia według właściwości. Dotyczyły one głównie: hodowli dzikich zwierząt, uciążliwości z hodowli koni, hałasu środowiskowego oraz od pompy ciepła, nieprawidłowej gospodarki odpadami komunalnymi, odpadów niebezpiecznych, pojawienia się szczurów, dokarmiania gołębi, zanieczyszczenia rzeki Jeziorki, złego stanu technicznego budynku.

5.11. Sekcja Higieny Komunalnej – działania edukacyjne

W dniu 28.06.2023 r. w siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piasecznie Sekcja Higieny Komunalnej zorganizowała bezpłatne szkolenie dla zarządzających pływalniami na terenie powiatu piaseczyńskiego.

Tematem przewodnim szkolenia było:

„Procedury postępowania w sprawie wody basenowej na podstawie z rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016)”.

Podczas szkolenia omówione zostały główne problemy na które napotykają zarządzający zarówno z użytkownikami basenów, eksploatacją pływalni czy utrzymywaniem jakości wody spełniającej wymagania zgodnie z ww. rozporządzeniem. Poruszono szereg zagadnień m.in.:

- związanych z użytkowaniem i eksploatacją basenów;
- przyczyny zakażeń powodowane przez wodę na pływalniach;
- źródła zakażeń bakterią *Legionella pneumophila* na basenie oraz ograniczanie namnażania tą bakterią;
- dezynfekcja wody basenowej;
- co użytkownicy pływalni mogą wносить do wody basenowej.

Ponadto w ramach współpracy pomiędzy Powiatową Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną w Piasecznie a zarządzającymi pływalniami w celu ujednolicenia systemu przekazywania dokumentacji omówiono:

- przesyłanie sprawozdań z badań wody ich terminowość;
- jak najszybsze informowanie o złej jakości wody;
- przesyłania pisemnej informacji wyjaśniających zaistniałą sytuację wraz z terminem ponownego poboru i jak najszybsze przesłanie powtórki badania.

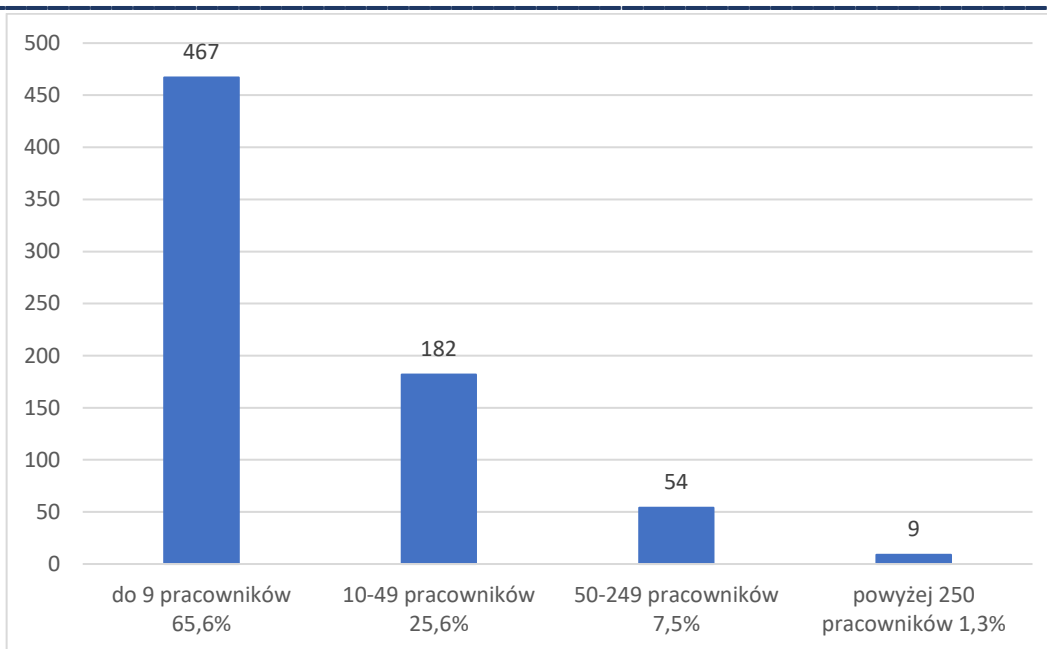
6. SEKCJA HIGIENY PRACY

Celem działania Sekcji Higieny Pracy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piasecznie jest zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy poprzez bieżący nadzór nad zakładami pracy w ramach kontroli przestrzegania przez pracodawców przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne środowiska pracy. Elementami nadzoru i kontroli jest ocena warunków zdrowotnych w zakładach pracy, w tym rozpoznanie środowiska pracy pod kątem narażenia pracowników na czynniki szkodliwe dla zdrowia: fizyczne, biologiczne i chemiczne, w celu wyeliminowania chorób zawodowych, będących skutkiem oddziaływania tych czynników na zdrowie pracowników.

6.1. Nadzór i kontrola warunków środowiska pracy

Nadzór nad warunkami higieny pracy w zakładach pracy ma chronić zdrowie pracowników przed niekorzystnymi skutkami narażenia na czynniki pochodzenia chemicznego, fizycznego i biologicznego w środowisku pracy. Działania te zapobiegają powstawaniu chorób, w tym chorób zawodowych oraz poprawiają stan sanitarny pomieszczeń i otoczenia zakładów, co pozwala zapewnić pracownikom bezpieczeństwo podczas wykonywanych prac. Zakłady pracy kontrolowane są pod względem przestrzegania przez pracodawców przepisów z zakresu: bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy, wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, oceny ryzyka zawodowego, przeprowadzania profilaktycznych badań lekarskich u zatrudnionych pracowników (umożliwiających wczesne wykrycie choroby), występowania substancji chemicznych i ich mieszanin, czynników lub procesów o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy, szkodliwych czynników biologicznych.

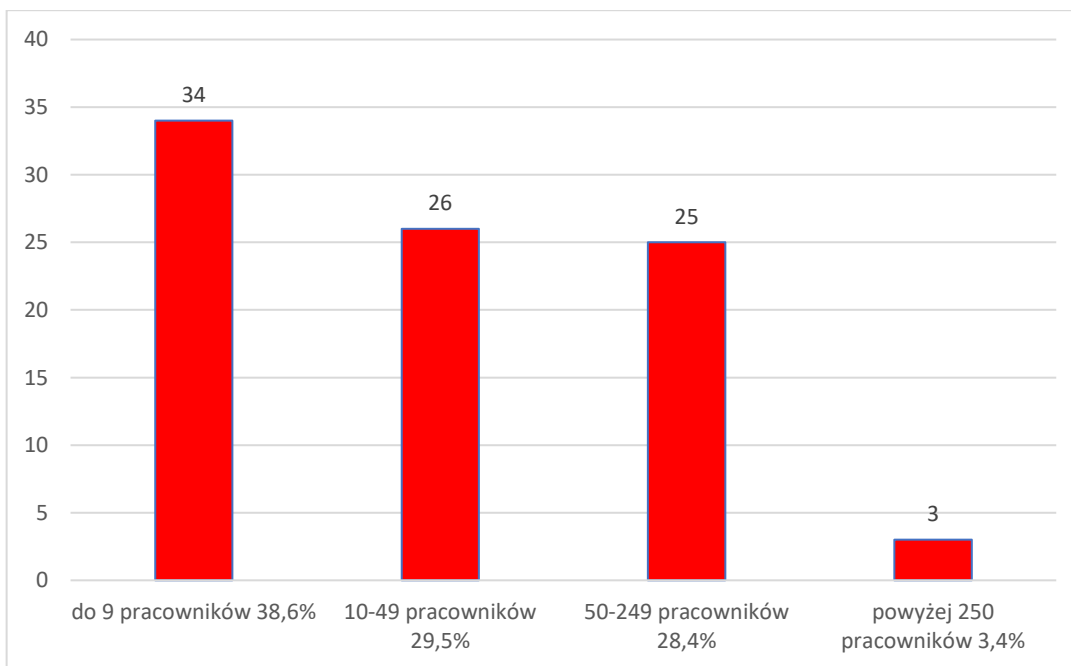
W ewidencji zakładów prowadzonej przez Sekcję Higieny Pracy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piasecznie figuruje 712 zakładów (stan na dzień 31.12.2023 r.), w których zatrudnionych jest 15772 osób. Strukturę wielkości pod względem zatrudnienia w zakładach pracy w powiecie piaseczyńskim przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3. Struktura wielkości zakładów pracy w powiecie piaseczyńskim.

Źródło danych: Sprawozdanie roczne MZ-50 w zakresie działalności higieny pracy za 2023 r.

W 2023 r. w zakładach tych wykonano 117 kontroli. Skontrolowano 88 firm zatrudniających 4526 pracowników. Strukturę wielkości pod względem zatrudnienia w skontrolowanych zakładach pracy w powiecie piaseczyńskim przedstawia poniższy wykres.

Wykres 4. Struktura wielkości skontrolowanych zakładów pracy w powiecie piaseczyńskim.

Źródło danych: Sprawozdanie roczne MZ-50 w zakresie działalności higieny pracy za 2023 r.

Podobnie jak w latach ubiegłych celem kontroli w zakładach pracy była ocena warunków zdrowotnych środowiska pracy oraz ocena stanu sanitarnego uwzględniająca między innymi pomieszczenia pracy i pomieszczenia higieniczno-sanitarne. Zwracano również uwagę na zapewnienie pracownikom odzieży roboczej oraz środków ochrony indywidualnej, a także system organizacji pierwszej pomocy z zakładzie pracy.

W wyniku przeprowadzonych kontroli w ramach nadzoru nad warunkami pracy najczęściej stwierdzano niżej wymienione nieprawidłowości:

- brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia (w 20 zakładach pracy);
- zły stan techniczny pomieszczeń pracy i pomieszczeń higieniczno-sanitarnych (w 12 zakładach pracy);
- brak dokumentacji oceny ryzyka zawodowego lub dokumentacja oceny ryzyka sporządzona nieprawidłowo (w 5 zakładach pracy);
- brak rejestru czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy (w 3 zakładach pracy).

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 65 decyzji administracyjnych, w tym 38 decyzji zawierających 108 nakazów zobowiązujących pracodawców do wyeliminowania ww. nieprawidłowości. Podczas bieżących kontroli sanitarnych, w zakładach pracy weryfikowano również przestrzeganie obowiązków wynikających z ustawy z dnia 9 listopada 1996 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych – zwracano uwagę na przestrzeganie zakazu palenia wyrobów tytoniowych. Podczas kontroli nie stwierdzono uchybień z ww. zakresu.

6.2. Substancje chemiczne i ich mieszaniny

Substancje chemiczne i ich mieszaniny stwarzające zagrożenie występują powszechnie w środowisku pracy, nie tylko w dużych zakładach przemysłowych, ale również w małych i średnich przedsiębiorstwach, stanowiąc potencjalne zagrożenie chemiczne. Substancje chemiczne uwalniane do środowiska pracy w trakcie procesów technologicznych mogą stać się źródłem zanieczyszczenia powietrza na stanowiskach pracy, a tym samym zagrożeniem dla zdrowia pracowników. W sytuacji nieprawidłowego (np. niezgodnego z zaleceniami producenta) stosowania przez pracowników w miejscu pracy, np. produktów chemii

samochodowej i budowlanej, farb, klejów, czy nawet chemii gospodarczej, produkty te mogą stanowić zagrożenie dla zdrowia pracowników. Zgodnie z Kodeksem pracy niedopuszczalne jest stosowanie substancji czy mieszaniny niebezpiecznej, substancji lub mieszaniny stwarzającej zagrożenie bez posiadania aktualnego spisu tych substancji i mieszanin oraz kart charakterystyki, a także opakowań zabezpieczających przed ich szkodliwym działaniem, pożarem lub wybuchem. Ponadto stosowanie substancji czy mieszaniny niebezpiecznej, substancji lub mieszaniny stwarzającej zagrożenie jest dopuszczalne pod warunkiem zastosowania środków zapewniających pracownikom ochronę ich zdrowia i życia.

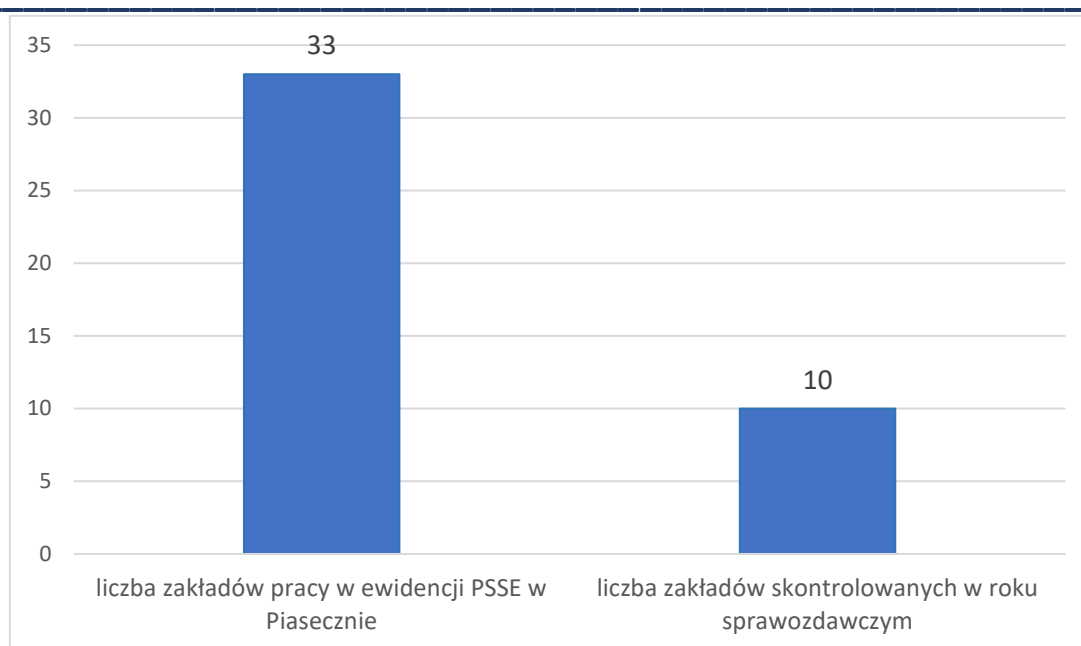
W 2023 r. przeprowadzono 62 kontrole w zakresie substancji i mieszanin chemicznych, w tym kontrole klasyfikacji mieszanin chemicznych oraz zgodności kart charakterystyki i oznakowania z obowiązującymi przepisami, a także kontrole stosowania wyżej wymienionych substancji i mieszanin w działalności zawodowej.

6.3. Narażenie na czynniki i procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym

Szczególne konsekwencje w postaci rozwoju chorób nowotworowych niesie za sobą kontakt z czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi obecnymi w środowisku pracy. Czynniki rakotwórcze (kancerogeny) są to czynniki, które powodują wzrost zapadalności/umieralności na specyficzne choroby nowotworowe w populacji osób narażonych w porównaniu z populacją ogólną.

W 2023 r. przeprowadzono 14 kontroli w 10 zakładach pracy stosujących czynniki rakotwórcze lub mutagenne, w których narażonych na czynniki rakotwórcze było 102 pracowników, w tym 53 kobiety.

Poniższy wykres przedstawia liczbę zakładów pracy w ewidencji Sekcji Higieny Pracy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piasecznie stosujących czynniki rakotwórcze lub mutagenne oraz liczbę zakładów skontrolowanych w 2023 r.

Wykres 5. Liczba zakładów pracy w ewidencji Sekcji Higieny Pracy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piasecznie stosujących czynniki rakotwórcze lub mutagenne oraz liczba zakładów skontrolowanych w 2023 r., które stosują czynniki rakotwórcze lub mutagenne.

Źródło danych: Sprawozdanie roczne MZ-50 w zakresie działalności higieny pracy za 2023 r.

Najwięcej osób mających kontakt zawodowy z czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi, zatrudnionych jest w podmiotach leczniczych (PKD nr 86), gdzie głównie występuje narażenie na promieniowanie jonizujące i formaldehyd. Istotną grupę pracujących w kontakcie/narażeniu na czynniki rakotwórcze stanowią również osoby zatrudnione przy obróbce drewna i produkcji wyrobów z drewna, produkcji mebli, sprzedaży paliw ciekłych oraz zatrudnieni w instytutach naukowo-badawczych i laboratoriach.

W 2023 r. wydano 3 decyzje administracyjne w zakresie substancji, preparatów, czynników lub procesów o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy. Uchybienia dotyczyły prowadzenia rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami o działaniu rakotwórczym lub mutagennym i rejestru pracowników.

6.4. Narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne

Czynniki biologiczne to mikro- i makroorganizmy oraz ich struktury, których obecność w środowisku pracy może wpływać negatywnie na organizm ludzki i prowadzić do wystąpienia chorób zawodowych. Istotne narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne w środowisku pracy

występuje w podmiotach leczniczych, zakładach usuwania i utylizacji odpadów, oczyszczania ścieków, w rolnictwie i leśnictwie, weterynarii, w instytucjach i laboratoriach naukowo-badawczych. Podczas kontroli zwracano uwagę na prawidłowość sporządzonych ocen narażenia zawodowego, informowanie pracowników o zagrożeniach, profilaktyczne badania lekarskie, przestrzeganie przez osoby mające kontakt ze szkodliwymi dla zdrowia czynnikami biologicznymi higieny osobistej, stosowanie środków ochrony zbiorowej i indywidualnej oraz przestrzeganie norm i procedur w pracy. Z uwagi na brak normatywów higienicznych, nie wymagano przeprowadzania pomiarów na obecność czynnika biologicznego.

W 4 skontrolowanych w 2023 r. zakładach pracy, w kontakcie ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi pracowało 543 osoby. Podczas kontroli nie stwierdzono uchybień z ww. zakresu. Pracownikom zapewniono odpowiednie środki ochrony indywidualnej, które stosują podczas wykonywanej pracy (odzież i obuwie robocze, ochrony układu oddechowego, rękawice ochronne). Wykonywane są badania lekarskie, w których uwzględnia się narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne. W ramach profilaktyki, niektóre zakłady stosują szczepienia ochronne.

6.5. Produkty biobójcze

Produkty biobójcze spotykamy najczęściej w postaci repelentów przeciwko owadom – komarom, kleszczom, molom czy meszkom albo produktów do dezynfekcji rąk. Mogą to być także produkty odstrasżające zwierzęta – kuny czy dziki jak również atraktantów – środków wabiących. Wiele produktów codziennego użytku zawiera w swoim składzie produkty biobójcze – konserwanty, przedłużające ich trwałość. Zgodnie z definicją przez produkt biobójczy rozumiemy każdą substancję lub mieszaninę w postaci, w jakiej jest dostarczana użytkownikowi, składającą się z jednej lub kilku substancji czynnych lub zawierającą lub wytwarzającą jedną lub więcej substancji.

W ramach nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu, właściwym sklasyfikowaniem i oznakowaniem produktów biobójczych i substancji czynnych oraz ich stosowaniem przez podmioty gospodarcze w działalności zawodowej przeprowadzono 17 kontroli. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości z ww. zakresu.

6.6. Produkty kosmetyczne

Państwowa Inspekcja Sanitarna jako służba powołana do sprawowania nadzoru nad produktami kosmetycznymi odpowiada za weryfikację czy producent lub inna osoba odpowiedzialna dopełnili wszystkich obowiązków związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa kosmetyku. Nadzór nad bezpieczeństwem kosmetyków jest bardzo istotnym obszarem, gdyż są to produkty stosowane przez całe społeczeństwo. Według Europejskiej Agencji Chemikaliów przeciętny konsument w Europie używa siedmiu produktów kosmetycznych w ciągu dnia. Kosmetyki są stosowane bezpośrednio na skórę, włosy lub paznokcie, mogą mieć także kontakt z błoną śluzową. Poza osobami zdrowymi używają ich osoby z problemami skórnymi, zarówno dorośli jak i dzieci, dlatego tak ważny jest nadzór nad nimi i kontrola, czy te produkty są bezpieczne.

Łączna liczba zakładów wytwarzających i konfekcjonujących produkty kosmetyczne zgłoszonych do rejestru wytwórców prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Piasecznie w 2023 r. wynosiła 21 zakładów. (stan na dzień 31.12.2024 r.) W ubiegłym roku w zakładach wytwarzających produkty kosmetyczne przeprowadzonych zostało 11 kontroli dotyczących właściwego oznakowania produktów kosmetycznych oraz zawartości substancji zakazanych do stosowania w produktach kosmetycznych. W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 3 decyzje dotyczące nakazu właściwego oznakowania 4 produktów kosmetycznych.

Dodatkowo w ramach nadzorowania obrotu produktami kosmetycznymi przeprowadzono 46 kontroli u dystrybutorów ww. produktów oraz 2 kontrole związane z wydaniem certyfikatu GMP dla wytwórców produktów kosmetycznych.

6.7. Prekursory narkotykowe kategorii 2 i 3

Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadzi nadzór nad przestrzeganiem przez podmioty stosujące i wprowadzające do obrotu prekursory narkotyków: kategorii 2A (bezwodnik octowy, czerwony fosfor), kategorii 2B (kwas fenylooctowy, kwas antranilowy, piperydyna, nadmanganian potasu i ich sole), kategorii 3 (kwas chlorowodorowy, kwas siarkowy, toluen, eter etylu, aceton, keton metyloowo-etylowy i ich sole z wyjątkiem soli kwasu chlorowodorowego i kwasu siarkowego), obowiązków wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i rozporządzeń Wspólnotowych.

W 2023 r. przeprowadzono 4 kontrole, podczas których nie stwierdzono nieprawidłowości z ww. zakresu.

6.8. Środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne

W celu ograniczania zagrożeń, jakie mogą powodować środki zastępcze oraz nowe substancje psychoaktywne, Państwowa Inspekcja Sanitarna rejestruje przypadki zatruc środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną, podejrzenie wystąpienia takiego zatrucia albo zgonu, którego przyczyną mogło być albo było zatrucie środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną. Podmioty wykonujące działalność leczniczą oraz podmioty przeprowadzające badanie pośmiertne zgodnie art. 30a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii zgłaszają państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu, właściwemu ze względu na siedzibę tego podmiotu, wystąpienie zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną albo podejrzenie wystąpienia takiego zatrucia albo zgonu, którego przyczyną mogło być albo było zatrucie środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną.

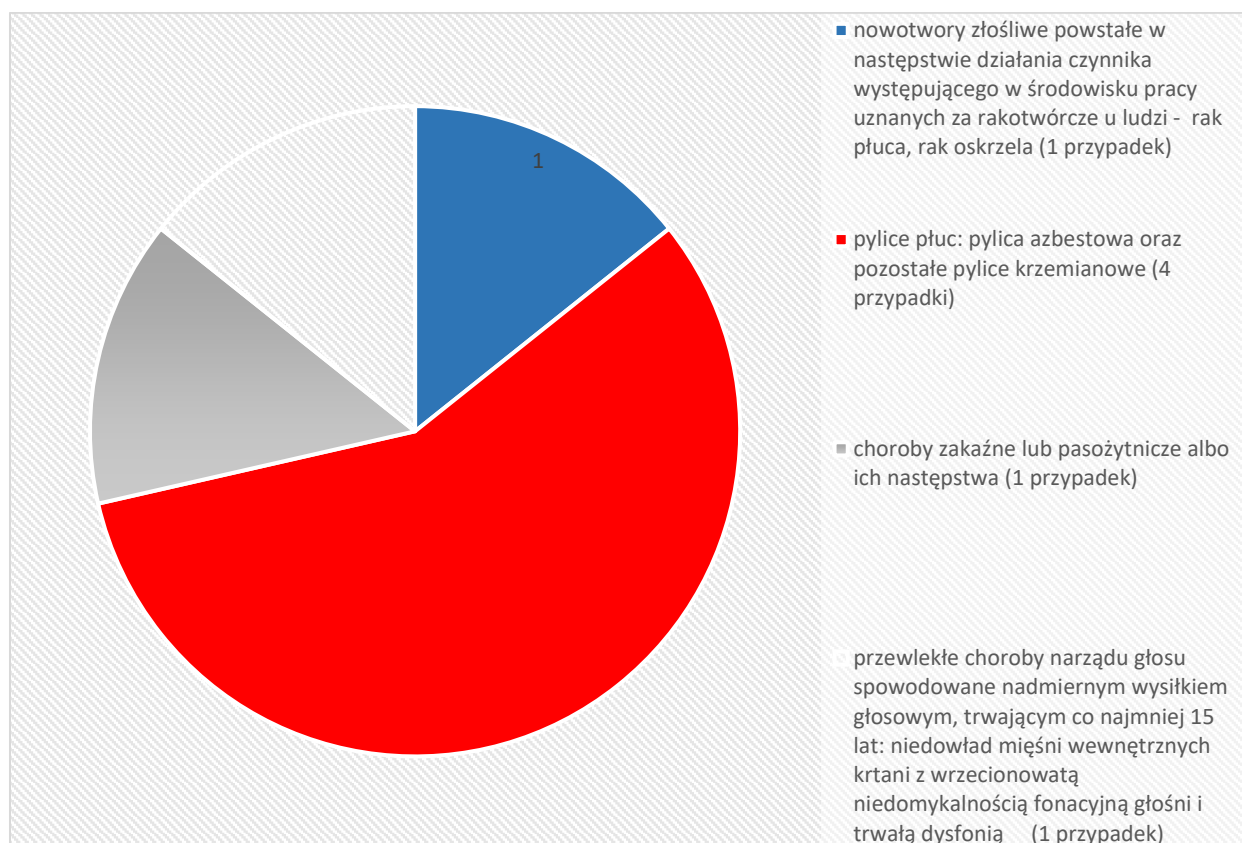
W 2023 roku, prowadzono bieżący monitoring dotyczący przypadków zatruc środkami zastępczymi na terenie powiatu piaseczyńskiego we współpracy ze szpitalem im. Św Anny w Piasecznie.

6.9. Choroby zawodowe

Do kompetencji Sekcji Higieny Pracy należy prowadzenie postępowań administracyjnych w związku z podejrzeniem choroby zawodowej, zmierzających do wydania decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej lub braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. Za chorobę zawodową uważa się chorobę, wymienioną w wykazie chorób zawodowych, będącym załącznikiem do rozporządzenia z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy.

W 2023 r. sporządzono 10 kart oceny narażenia zawodowego. Wydano 7 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej i 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. Powyższe decyzje dotyczyły następujących jednostek chorobowych: nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynnika występującego w środowisku pracy uznanych za rakotwórcze u ludzi - rak płuca, rak oskrzela (1 przypadek), pylice płuc: pylica azbestowa oraz pozostałe pylice krzemianowe (4 przypadki), choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa (1 przypadek), przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane

nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią (1 przypadek). Poniższy wykres przedstawia choroby zawodowe stwierdzone w 2023 roku w powiecie piaseczyńskim.

Wykres 6. Choroby zawodowe stwierdzone w powiecie piaseczyńskim w 2023 r.

Źródło danych: Sprawozdanie roczne MZ-50 w zakresie działalności higieny pracy za 2023 r.

W 5 przypadkach stwierdzone choroby zawodowe dotyczyły pracowników objętych od 2000 r. programem badań profilaktycznych *Amiantus*, którzy świadczyli pracę w Warszawskich Zakładach Papierniczych w Konstancinie-Jeziornie (byłych zakładach przetwórstwa azbestu).

6.10. Sekcja Higieny Pracy – działania edukacyjne

Podczas kontroli pracownicy Sekcji Higieny Pracy prowadzili działania związane z promocją zdrowia w szczególności w przypadkach stwierdzonych nieprawidłowości uzasadniając konieczność ich zlikwidowania.

W IV kwartale 2023 roku zorganizowano i przeprowadzono w siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piasecznie, spotkanie z pracodawcami, osobami kierującymi pracownikami oraz służbą BHP pod tytułem: „NARAŻENIE PRACOWNIKÓW NA HAŁAS, A DOKUMENTACJA OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO”. W powyższym spotkaniu wzięli udział przedstawiciele zakładów pracy, które łącznie zatrudniają 1440 osób.

7. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

W ciągu roku sprawozdawczego na bieżąco, w ustawowym terminie załatwiane były sprawy należące do statutowej działalności Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego. Pracownik Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piasecznie sukcesywnie od lat wdraża sposób postępowania w ramach wykonywania bieżących i statutowych zadań opracowany przez Głównego Inspektora Sanitarnego (m.in. procedury kontroli i aktualizowane na bieżąco protokoły kontroli z przeprowadzanych wizytacji i odbiorów obiektów).

W 2023 roku na bieżąco były wdrażane i realizowane ustalenia zawarte w pismach Oddziału Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Warszawie. Wprowadzane były wszystkie zmiany zachodzące zarówno w przepisach prawnych (w uzgodnieniu z radcą prawnym), jak i w wymaganiach dotyczących opiniowanej dokumentacji. Od wielu lat realizowane jest porozumienie zawarte z Powiatowym Inspektoratem Weterynarii w Piasecznie w punktach dotyczących wspólnych działań kontrolnych obydwu inspekcji.

Pracownik Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego PSSE w Piasecznie w 2023 r. wydał łącznie 262 opinie sanitarne, m.in. wydano 40 opinii sanitarnych na dopuszczenie do użytkowania oraz działalność nowo powstających obiektów, wydano 43 opinie sanitarne o uznaniu bądź odstąpieniu od wykonania raportu oddziaływania na środowisko dla nowych przedsięwzięć, 29 uzgodnień warunków zabudowy oraz 3 uzgodnienia warunków zabudowy dla lokalizacji celu publicznego. Na wniosek gmin zaopiniowano łącznie 140 planów zagospodarowania przestrzennego, w tym wydano: 72 opinie o projekcie planu zagospodarowania przestrzennego, 61 opinii o zakresie prognozy oddziaływania na środowisko; 7 opinii dla strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Zaopiniowano 4 projekty technologiczne obiektów, wydano 3 opinie dotyczące zastosowania recyrkulacji powietrza w obiektach budowlanych.

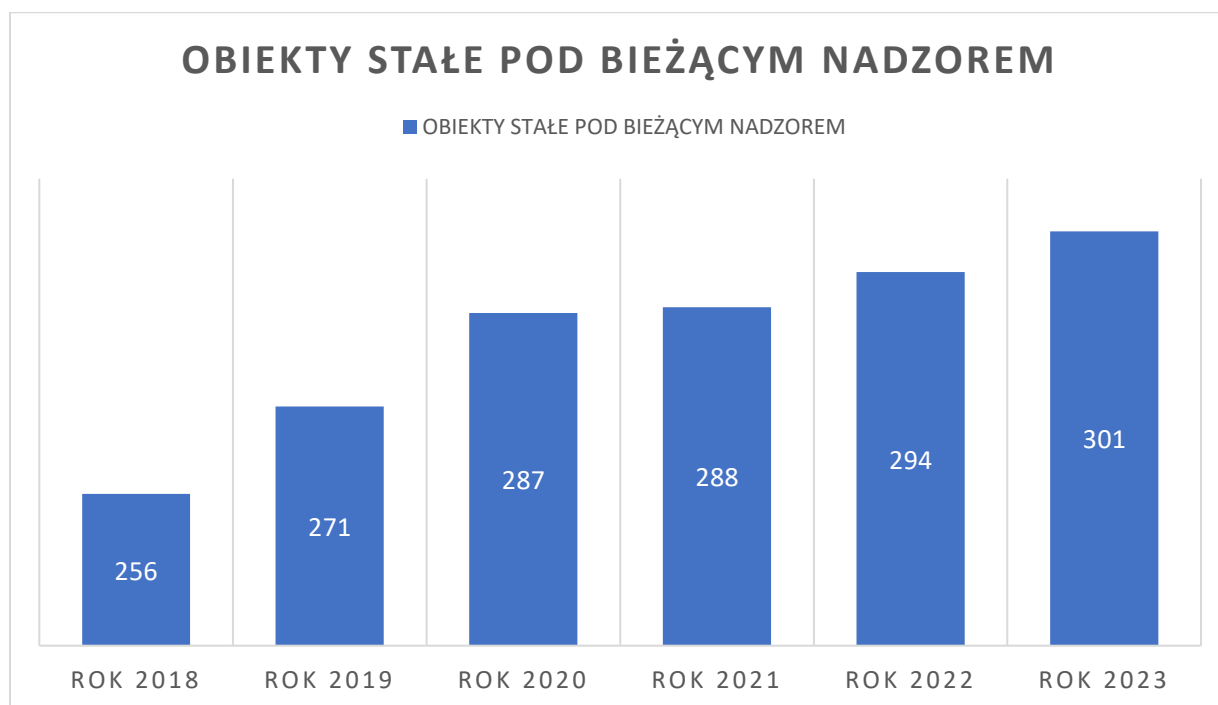
Pracownik Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego PSSE w Piasecznie uczestniczył w 48 kontrolach dopuszczających do użytkowania nowe, adaptowane lub rozbudowywane obiekty budowlane.

8. SEKCJA HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY

8.1. Nadzór nad obiektami

Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży w 2023 r. nadzorowała 541 obiektów, w tym 240 placówek sezonowych. W ewidencji sekcji znajduje się 301 stałych placówek oświatowo-wychowawczych. Kontrole sanitarne przeprowadzono w 161 placówkach. W wyniku kontroli wydano 5 decyzji administracyjnych merytorycznych opiniujących. Wydano 13 opinii sanitarnych, w tym: 5 dla żłobków, 3 dla innych form wychowania przedszkolnego, 4 dla przedszkoli oraz 1 dla placówki pracy pozaszkolnej.

Od roku 2018 systematycznie wzrasta liczba stałych obiektów będących pod nadzorem sanitarnym co obrazuje wykres nr 7.

Wykres 7. Obiekty stałe pod bieżącym nadzorem (2018r.-2023r.).

8.2. Nadzór nad warunkami wypoczynku dzieci i młodzieży

Bieżący nadzór sanitarny nad placówkami sezonowego wypoczynku Akcji Letniej i Zimowej prowadzony był na podstawie zgłoszeń zarejestrowanych w bazie Ministerstwa Edukacji i Nauki, których w 2023r. na nadzorowanym przez PSSE w Piasecznie terenie

odnotowano ogółem 240 turnusów. W ramach Akcji Zimowej i Letniej kontroli poddano 47 turnusów. Nieprawidłowości nie odnotowano.

Konieczność zapewnienia opieki dzieciom w czasie wypoczynku zimowego i letniego wpływa na zwiększenie liczby obiektów oferujących wypoczynek. W latach 2018-2023 liczba tych obiektów wzrosła o 66.6%.

Wykres 8. Obiekty sezonowe objęte nadzorem w czasie wypoczynku – lata 2018-2023.

8.3. Ocena higieny procesu nauczania w szkołach

W roku 2023 przeprowadzono ocenę dostosowania mebli szkolnych do wzrostu dzieci w 73 placówkach. Łącznie oceniono 9678 stanowisk, nieprawidłowości nie stwierdzono. W kontrolowanych szkołach prowadzono również ocenę tygodniowych rozkładów zajęć szkolnych, w ramach której oceniono 648 „planów lekcji”. Nieprawidłowości stwierdzono w 153 tygodniowych rozkładach zajęć i dotyczyły one klas I – III szkół podstawowych prowadzących lekcje w trybie zmianowości.

8.4. Placówki ujęte w stałej ewidencji - podsumowanie

W celu dążenia do osiągnięcia lepszych warunków i pożądanych norm w placówkach oświatowo-wychowawczych wystosowano do właściciela obiektu 1 wystąpienie pokontrolne informujące o stwierdzonych podczas prowadzenia kontroli nieprawidłowościach.

Wystąpienie dotyczyło nieprawidłowego stanu technicznego. W roku 2022 załatwiono 6 pisemnych próśb rodziców o interwencję - wszystkie bezzasadne. Interwencje dotyczyły, zdaniem rodziców, nieprawidłowego postępowania epidemicznego przy występowaniu zwiększonej zachorowalności wśród dzieci przedszkolnych oraz nieprawidłowości stanu sanitarnego w placówce. Tak jak w latach ubiegłych, również w roku 2023 prowadzono w okresie wakacyjnym ocenę przygotowania szkół do nowego roku szkolnego. Ocenie poddano 11 szkół i nie stwierdzono nieprawidłowości w w/w tematyce.

Kierownik sekcji utrzymuje stały kontakt telefoniczny ze wszystkimi dyrektorami placówek oświatowo-wychowawczych, udzielając porad i wskazówek w każdej wymagającej wyjaśnienia sprawie.

W roku 2023, tak jak w latach ubiegłych warunki pobytu dzieci i młodzieży w nadzorowanych placówkach można uznać za prawidłowe pod względem wymagań w obszarze stanu sanitarnego. Przeprowadzone kontrole wykazały, że pomimo uciążliwości dbano o zapewnienie dzieciom odpowiednich warunków do opieki i nauki. Prowadzone były rozbudowy i remonty. Poprawiła się infrastruktura do prowadzenia zajęć WF-u, zadbano w szkołach o możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych zakupując dla uczniów indywidualne szafki, prowadzono wymianę zużytych mebli szkolnych i przedszkolnych, zwiększono powierzchnie świetlic szkolnych i części dydaktycznej, zaplanowano także dalsze remonty dla poprawy infrastruktury do edukacji i opieki.

8.5. Działania edukacyjne Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży

1. W dniu 05.06.2023 r. Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży zorganizowała w Centrum Edukacyjno-Multimedialnym w Piasecznie szkolenie na temat „Działania zapobiegawcze wadom postawy u dzieci i młodzieży w środowisku nauczania i wychowania”. Szkolenie kierowane było do dyrektorów szkół podstawowych powiatu piaseczyńskiego. Celem szkolenia było podniesienia wiedzy i świadomości na temat wad postawy u dzieci w środowisku nauczania i wychowania. Słuchaczy zapoznano z najczęściej występującymi wadami postawy u dzieci szkolnych oraz zaktualizowano funkcjonujące przepisy prawne z dziedziny higieny procesu nauczania, których wdrożenie i dopracowanie w środowisku szkolnym pozwoli na minimalizację powstawania tych wad u dzieci.
2. Zgłaszane w roku 2022 problemy z opanowaniem pojawiającej się wszawicy u dzieci przedszkolnych, były powodem zorganizowania w roku 2023, wspólnie z Sekcją Epidemiologii, szkolenia on-line dla dyrektorów i właścicieli przedszkoli. W trakcie

szkolenia uaktualniono słuchaczom wiedzę z zakresu profilaktyki wszawicy oraz przedstawiono sposoby działań do podjęcia w placówce w przypadku pojawienia się wszawicy.

3. W celu podnoszenia wiedzy na temat dbania o własne zdrowie, pracownicy sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży uczestniczyli w obsłudze stoiska informacyjno-edukacyjnego na 4 festynach zorganizowanych przez samorządy dla społeczności lokalnej.

9. SEKCJA OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

Zadania Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia polegają na inicjowaniu, organizowaniu, prowadzeniu, koordynowaniu i nadzorowaniu działalności oświatowo-zdrowotnej w celu kształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych.

Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia w roku 2023 podejmowała i koordynowała działania wynikające z art. 6 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, wytycznych Wojewody Mazowieckiego, zaleceń Ministra Zdrowia, założeń Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025, zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia oraz Komisji Europejskiej jak również aktualnych potrzeb zdrowotnych społeczeństwa i sytuacji epidemiologicznej w powiecie piaseczyńskim.

Inspekcja Sanitarna statutowo realizuje przedsięwzięcia zmierzające do zaznajamiania społeczeństwa z zasadami higieny i racjonalnego żywienia oraz metodami zapobiegania chorobom, w tym także zakaźnym.

Sekcja koordynuje i realizuje interwencje nieprogramowe i programowe rekomendowane przez Główny Inspektorat Sanitarny, zmierzające do podniesienia wiedzy i wykształcenia prawidłowych postaw w różnych dziedzinach zdrowotnych i sanitarnych. Programy edukacyjne realizowane są w placówkach oświatowo- wychowawczych, zakładach opieki zdrowotnej i w środowiskach lokalnych.

Zgodnie z rocznym zestawieniem kontroli/wizytacji za rok 2023 przeprowadzono 30 wizytacji popartych protokołem, w tym: 4 oceny realizacji programu edukacyjnego i 26 diagnoz przedsięwzięć prozdrowotnych w placówkach nauczania, wychowania i opieki, w tym diagnozy przedsięwzięć prozdrowotnych w placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży (akcja letnia i zimowa).

Na początku roku szkolnego wystosowano pisma do dyrektorów placówek oświatowo-wychowawczych (szkoły podstawowe, licea, ośrodki opiekuńczo- wychowawcze), w których

zostały opisane propozycje programowe, wytyczne - opracowane według zaleceń Głównego Inspektora Sanitarnego oraz Narodowego Programu Zdrowia, tematy pracy oświatowo-zdrowotnej szczególnie w interwencjach nieprogramowych powinny być realizowane w oparciu o kalendarium WHO oraz ankietę, którą winni wypełnić koordynatorzy

edukacji prozdrowotnej w szkole i odesłać do PSSE w Piasecznie. Ankieta/deklaracja jest narzędziem pozwalającym na monitorowanie działań profilaktycznych podejmowanych przez szkoły w bieżącym roku szkolnym lub propozycji programowych, które będą realizowane.

Sekcja OZiPZ realizuje także: Interwencje Programowe Ogólnopolskie, Wojewódzkie i Powiatowo/Lokalne. W 166 placówkach są realizowane programy, których ogólna liczba odbiorców wynosi 9788, natomiast 17 273 odbiorców miały pozostałe interwencje nieprogramowe.

PROGRAMY OGÓLNOPOLSKIE – realizowane w powiecie piaseczyńskim.

Krajowy program „**Trzymaj Formę**”, którego celem jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin przez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety jest adresowany do uczniów powyżej klasy IV szkoły podstawowej, ale jest również z powodzeniem realizowany w młodszych klasach i przedszkolach - ogółem przez 3157 odbiorców, w 27 placówkach. Program jest realizowany w formie projektu. Każda placówka w oparciu o diagnozę środowiska opracowuje własny projekt, a działania umieszcza w szkolnym programie profilaktyczno-wychowawczym.

Podjęmowano także działania dotyczące profilaktyki **HIV/AIDS**, które są realizowane w oparciu o Harmonogram Realizacji **Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS**. Podjęmowane były działania dotyczące profilaktyki zakażeń HIV wśród ogółu społeczeństwa (dystrybucja materiałów edukacyjnych do Zakładów Lecznictwa Otwartego, stoiska informacyjno- edukacyjne na imprezach masowych, wykorzystanie stron w mediach społecznościowych) oraz wśród osób o zwiększonym poziomie zachowań ryzykownych. Mają one na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV, zapewnienie odpowiedniego dostępu do informacji, edukacji i usług w zakresie profilaktyki HIV/AIDS oraz promocję testowania zachorowania w kierunku zakażenia HIV. Realizowane są także działania w zakresie kampanii społecznych ogłaszanych przez Krajowe Biuro ds. AIDS. Corocznie obchodzony jest Światowy Dzień AIDS, w ramach którego odbywają się imprezy edukacyjno - artystyczne, konferencje, konkursy, etc. Liczba podmiotów realizujących w powiecie wynosi 17, grupa odbiorców waha się w granicach ok. 4000 osób.

INTERWENCJE PROGRAMOWE WOJEWÓDZKIE- realizowane w województwie mazowieckim i powiecie piaseczyńskim.

„ARS, czyli jak dbać o miłość?” - nowoczesna edukacja młodzieży z zakresu profilaktyki uzależnień.

Program jest realizowany w ramach projektu „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych” i adresowany do uczniów od 15 roku życia. Jego celem jest ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie.

Trudno rozmawiać z młodzieżą o alkoholu czy narkotykach. Przekonać, że picie alkoholu czy palenie papierosów może negatywnie wpływać na zdrowie nie tylko ich samych. Wyjątkowość tego programu polega na nowoczesnym podejściu do profilaktyki uzależnień. W programie nie skupiono się na negatywnych skutkach zdrowotnych używania substancji psychoaktywnych, ale na wartościach uznawanych przez młodych ludzi za ważne, takich jak miłość, rodzina, bezpieczeństwo i o tym, jak nadużywanie tych substancji może negatywnie wpływać na te wartości. W programie nie chodzi o zwykłe zapobieganie używania substancji psychoaktywnych, ale ujęte w kontekście macierzyństwa i ojcostwa, gdyż w tym kontekście zachowania te mogą być bardzo szkodliwe (FAS, poronienia itp.). **Program ARS oparty jest na kombinacji składającej się z wiodących strategii profilaktycznych (klasyfikowania wartości, modyfikowania błędnych przekonań, rozwijania umiejętności życiowych, budowania więzi ze wspólnotą szkolną/ rodzinną) oraz przekazu istotnych informacji, czyli strategii uzupełniającej (informacyjnej).** Program jest realizowany w 12 placówkach oświatowo- wychowawczych - 824 odbiorców.

„Bieg po zdrowie”- program antytytoniowej edukacji zdrowotnej

„Bieg po zdrowie” to program antytytoniowej edukacji zdrowotnej opracowany w Głównym Inspektoracie Sanitarnym we współpracy z ekspertami psychologii z Uniwersytetu Warszawskiego. To na nas – osobach dorosłych – spoczywa odpowiedzialność za przebieg rozwoju najmłodszych. Profilaktyka palenia tytoniu jest ważnym zadaniem i powinna być na stałe wpisana w działania edukacyjno-wychowawcze. Grupa, do której skierowany jest program, to dzieci w IV klasie szkoły podstawowej (grupa wiekowa 9-10 lat).

Główne cele programu:

- opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży,
- pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego.
- zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.

Zajęcia w programie „Bieg po zdrowie” realizowane są za pomocą bardzo zróżnicowanych metod aktywizujących, które dostosowano do wieku odbiorców. Podstawą zajęć jest stymulowanie kreatywności i aktywności. Program jest skierowany także do rodziców i opiekunów uczniów, gdyż zwiększa to skuteczność programów profilaktycznych. Jest realizowany w 14 placówkach - 420 odbiorców.

„Wybierz Życie – Pierwszy Krok” - Program edukacyjny z zakresu profilaktyki zakażeń HPV i raka szyjki macicy.

Oparty jest na stworzeniu świadomości zagrożenia rakiem szyjki macicy i innych chorób wywołanych zakażeniem wirusem HPV u młodych ludzi. Wiedza o istnieniu zagrożenia zakażeniem HPV i jego konsekwencji powinna być częścią rozmów wychowawczych, przygotowujących młodych ludzi do dorosłego życia. Zasadnicze znaczenie ma połączenie problemu raka szyjki macicy ze stanem zdrowia prokreacyjnego. Odbiorcami programu są uczniowie klas VII-VIII szkoły podstawowej oraz szkół ponadpodstawowych (dziewczeta i chłopcy), rodzice i opiekunowie uczniów oraz kadra pedagogiczna szkoły. Głównym celem programu jest zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę. Program powinien być realizowany na podstawie 2 scenariuszy zajęć, których treści programowe są spójne z podstawą programową. Może być realizowany w ramach między przedmiotowej ścieżki edukacyjnej – edukacja prozdrowotna, w trakcie lekcji przedmiotowych, tj. biologia i wychowanie do życia w rodzinie oraz w czasie innych zajęć np. godziny wychowawczej. 14 placówek oświatowo- wychowawczych realizuje program -535 odbiorców.

„Zdrowe Piersi są OK”

Program edukacyjny pt. „Zdrowe piersi są OK!” jest adresowany do młodzieży szkół ponadpodstawowych oraz 7 i 8 klasy szkół podstawowych. Dotyczy profilaktyki zachorowania

na raka piersi. Głównym celem programu jest kształtowanie wśród uczennic szkół nawyku pielęgnacji i dbałości o piersi oraz budowanie świadomości dotyczącej dbania o zdrowe piersi wśród uczniów (dziewcząt i chłopców) oraz wśród osób z ich najbliższego otoczenia. Jest realizowany w 4 szkołach - 213 odbiorców. Dodatkowo na stoiskach informacyjno-edukacyjnych w czasie imprez masowych udostępniano materiały edukacyjne, a chętni mogli ćwiczyć samobadanie piersi na fantomach.

„Znamię! Znam je?” – jest to program edukacyjny kierowany do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół podstawowych klas VII i VIII oraz ponadpodstawowych klas I-II wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka. Organizatorami programu „Znamię! Znam je?” są: Akademia Czerniaka stanowiąca sekcję naukową Polskiego Towarzystwa Chirurgii Onkologicznej. Centrum Onkologii Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie ul. W.K. Roentgena 5 02-781 Warszawa oraz Fundacja „Gwiazda Nadziei”.

Cele programu:

- upowszechnienie wiedzy na temat czerniaków,
- budowanie postaw prozdrowotnych u młodzieży ponadgimnazjalnej,
- nabycie przez uczniów umiejętności rozpoznawania czerniaka,
- nauczanie regularnego samobadania skóry,
- przekazanie wiedzy o czynnikach podnoszących ryzyko zachorowania na czerniaka oraz zasadach ochrony przed tym nowotworem.

W listopadzie 2023r przeprowadzono szkolenie dla koordynatorów edukacji prozdrowotnej w szkołach, 16 placówek zgłosiło chęć realizacji programu - liczba odbiorców 194.

„Podstępne WZW”- program profilaktyki WZW typu: A,B i C

Program edukacyjny skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych, którego głównym celem jest podniesienie wiedzy na temat profilaktyki zakażeń HAV, HBV i HCV. Kształtowanie zachowań zdrowotnych, w tym również w zakresie przeciwdziałania chorobom zakaźnym, stanowi ważny element działań edukacyjnych w szkole. Celem programu jest: przekazanie wiedzy na temat ryzyka zakażeń HAV, HBV i HCV, uświadomienie zagrożeń

i zasad profilaktyki, pobudzenie do refleksji nad własnymi zachowaniami zdrowotnymi, kształtowanie prawidłowych zachowań w stosunku do osób zakażonych. Propozycje programową przedstawiono szkolnym koordynatorom edukacji prozdrowotnej w czasie szkolenia w listopadzie 2023r, deklaracje przystąpienia do realizacji programu zgłosiło 16 placówek- 283 odbiorców.

#ŻyjDobrze

Ideą programu jest uświadomienie i przypomnienie, że mamy wpływ na nasze zdrowie, a wybory dokonywane każdego dnia warunkują jakość naszego życia. Epidemia koronawirusa SARS-CoV-2 pokazała skalę braku wiedzy w zakresie podstawowych zachowań prozdrowotnych, takich jak na przykład higiena rąk. Dlatego też w treściach programowych uwzględniona została fundamentalna wiedza w zakresie higieny, zdrowego żywienia, znaczenia aktywności fizycznej i profilaktyki oraz poruszone zostały wybrane aspekty zdrowia psychicznego. Wychodząc z założenia, że komunikacja międzypokoleniowa jest istotnym elementem edukacji zdrowotnej, działania programowe skierowane są do całej społeczności szkolnej: uczniów, rodziców i opiekunów, a także kadry pedagogicznej. Program ten umożliwia dostęp do rzetelnej wiedzy. Przygotowany został przez ekspertów z Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Warszawie w oparciu o wyniki najnowszych badań naukowych. 16 szkół realizuje program - 2130 odbiorców.

PROGRAMY LOKALNE -realizowane w powiecie piaseczyńskim

Profilaktyka palenia papierosów

- „**Czyste powietrze wokół nas**” skierowane do dzieci w wieku 5-6 lat uczęszczających do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach oraz ich rodziców i opiekunów. Liczba placówek realizujących program 8; 195 odbiorców w tym rodzice i opiekunowie edukowanych dzieci.
- „**Nie pal przy mnie proszę**”- adresatami programu są dzieci w wieku szkolnym, ich rodzice i opiekunowie. Program realizowany jest przez 6 szkół podstawowych (klasy I-III) - 127 odbiorców.

- „**Znajdź właściwe rozwiązanie**” program dla uczniów klas IV-VIII ich rodziców i opiekunów. Polega na uczeniu asertywności i radzeniu sobie w sytuacjach, gdzie inni palą. Realizowany jest w 6 placówkach przez 118 odbiorców.

W ramach ogólnopolskich interwencji nieprogramowych Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno Epidemiologicznej w Piasecznie obchodzi **Światowy Dzień bez Tytoniu i Światowy Dzień Rzucania Palenia**. W akcjach wzięło udział ok. 4000 osób, dodatkowo na bieżąco prowadzony jest monitoring przestrzegania przepisów Ustawy z dnia 9 listopada z 1995r. „o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych” – liczba podmiotów realizujących ustawę– 1104.

Zwiększanie świadomości w zakresie szkodliwości zażywania narkotyków/ nowych substancji psychoaktywnych (działania poza programem ARS) odbywa się w formie: prelekcji dla dzieci i młodzieży (w 14 placówkach oświatowo- wychowawczych, liczba odbiorców-1015), dystrybucji materiałów edukacyjnych (w formie ulotek, broszur, informatorów, plakatów, filmów), stoisk informacyjno- edukacyjnych na imprezach masowych (7 stoisk- ok 500 odbiorców).

W ramach realizacji interwencji nieprogramowych **sekcja realizuje także wiele akcji i kampanii społecznych np. Światowy Dzień Zdrowia. Kampania z tematem przewodnim z okazji obchodów Światowego Dnia Zdrowia sprzyja mobilizacji działań poświęconych konkretnym zagadnieniom i problemom zdrowotnym.**

Tematy podjęte w danym roku sprawozdawczym zależą od sytuacji epidemiologicznej powiatu i są to: środki zastępcze nowe narkotyki tzw. dopalacze. Większość „dopalaczy” charakteryzuje się tym, że już w niewielkich dawkach działają na ośrodkowy układ nerwowy, dlatego bardzo łatwo można je przedawkować, co prowadzi do poważnych konsekwencji dla zdrowia fizycznego i psychicznego, a nawet może spowodować śmierć.

W obliczu narastającego zagrożenia związanego z substancjami psychoaktywnymi **Główny Inspektorat Sanitarny** podjął szereg działań mających na celu edukację młodzieży i rodziców. Wśród nich jest m.in.: **Kampania informacyjna „STOP NOWYM NARKOTYKOM”**. W ramach kampanii od **2011** roku prowadzona jest m.in.

dystrybucja materiałów w postaci filmu „Stop dopalaczom” zrealizowanego przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz ulotek skierowanych do młodzieży i rodziców.

Dodatkowo Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia realizowała działania w ramach interwencji wojewódzkich i powiatowych: profilaktyka cukrzycy, profilaktyka zatruc grzybami, profilaktyka grypy, promocja szczepień ochronnych, profilaktyka wszawicy, profilaktyka chorób układu pokarmowego, w tym zatruc pokarmowych (salmonella, grzyby i inne), promocja higieny jamy ustnej, w tym profilaktyka próchnicy i chorób przyzębia, profilaktyka chorób zakaźnych, w tym chorób odzwierzęcych (gruźlica, meningokoki, WZW typ B,C, kleszczowe zapalenia mózgu), **obchody Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach i Światowego Dnia Wiedzy o Antybiotykach** (zwrócenie uwagi na zjawisko antybiotykooporności oraz uświadomienie o zagrożeniach jakie niesie stosowanie antybiotyków w czasie infekcji wirusowych), ograniczanie zdrowotnych skutków promieniowania UV, bezpieczeństwo dzieci podczas wypoczynku letniego i zimowego (Bezpieczne ferie, Bezpieczne wakacje, Promocja zdrowia psychicznego, Akcja Bezpieczny Senior i Lekki tornister). W 2023r. w ramach realizacji interwencji nieprogramowych liczba odbiorców w powiecie piaseczyńskim wynosiła 17 273

Wzorem lat ubiegłych realizacja programów edukacyjnych odbywała się w placówkach oświatowo-wychowawczych pod nadzorem Sekcji OZiPZ PSSE w Piasecznie. Materiały edukacyjne do realizacji programów są przekazywane przez PSSE, a następnie wpisywane w realizację ścieżek prozdrowotnych profilaktyki szkoły. Dyrektorzy placówek wyznaczają koordynatorów (pielęgniarki środowiska szkolnego, pedagodzy, nauczyciele przedmiotu - biologii, przyrody, w-f), którzy są odpowiedzialni za realizację przedsięwzięć. Aby treści były bardziej atrakcyjne dla odbiorców organizowane są różne formy realizacji – pikniki, festyny, konkursy, zawody, projekcje filmów, wyjazdy, zabawy.

W czasie wizytacji i rozmów indywidualnych z dyrektorami szkół i koordynatorami edukacji prozdrowotnej są zgłaszane trudności w realizacji założonych tematów, wynikające z napiętych programów nauczania i braku wolnych godzin lekcyjnych. Placówki realizują programy autorskie lub proponowane z innych instytucji, które są zaopatrzone w bardzo atrakcyjne oprzyrządowanie (nagrody konkursowe, wyposażenie sal lekcyjnych, oprogramowanie komputera, gadżety dla uczniów).

Od 2022 roku sekcja prowadzi działania informacyjne kierowane do ogółu społeczeństwa w serwisie społecznościowym Facebook, w 2023 r. było 7400 odbiorców.

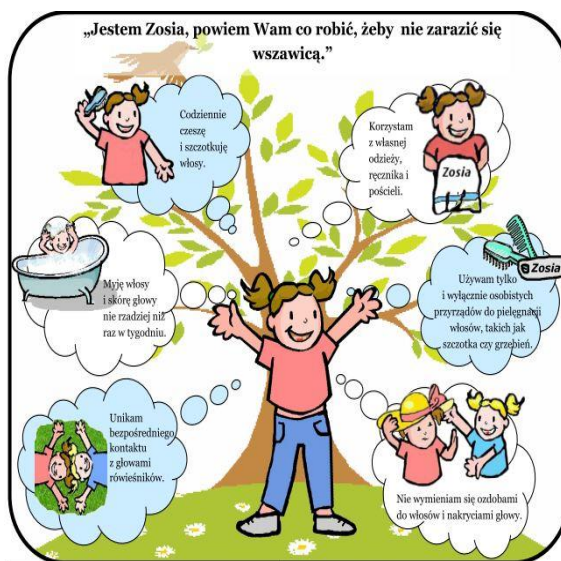

Zdjęcie 1,2. W dniu 28.01.2023r przedstawiciel Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Piasecznie wygłosił prelekcję w Piaseczyńskim Centrum Integracji. Słuchacze otrzymali informację na temat przygotowania niezbędnych dokumentów i formalności do wykonania badań laboratoryjnych do celów sanitarno-epidemiologicznych, szczepień ochronnych oraz profilaktyki chorób zakaźnych.

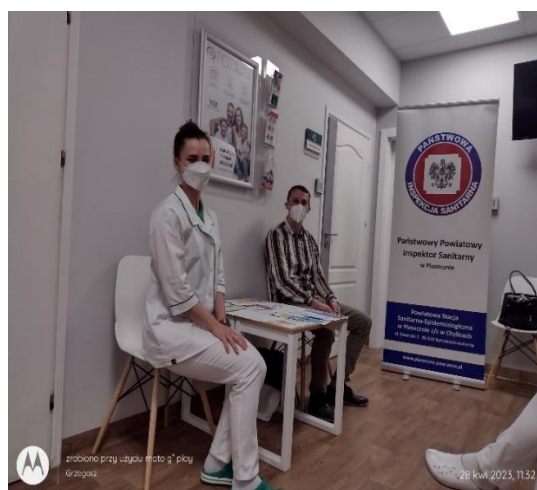
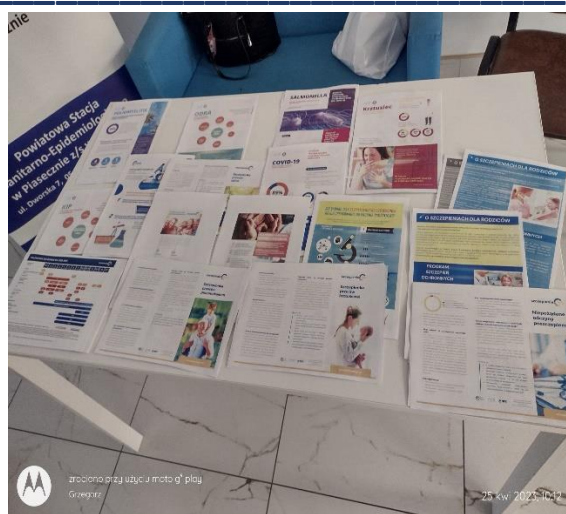
Zdjęcie 3- 6. W dniu 14 marca 2023 r. przedstawiciel Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piasecznie spotkał się z młodzieżą klas VI-VIII Szkoły Podstawowej im. Orła Białego w Brześćcach by przeprowadzić prelekcje na temat profilaktyki uzależnień (alkohol, substancje psychoaktywne, nikotyna, uzależnienia behawioralne). Atrakcją spotkania były algokogle, które młodzież chętnie zakładała i komentowała reakcje.

Zdjęcie 7, 8. W dniu 12.04.2023r na zaproszenie Pani Katarzyny Józwiak Wicedyrektor Szkoły ds. oddziałów przedszkolnych w Szkole Podstawowej w Uwielinach przedstawiciele Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia oraz Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży PSSE w Piasecznie przeprowadzili szkolenie nt. profilaktyki wszawicy i infekcji sezonowych, które adresowane było do rodziców/ opiekunów dzieci uczęszczających do przedszkola.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Piasecznie z/s w Chylicach
ul. Dworska 7, 05-510 Konstancin-Jeziorna
tel. 22 756 46 20 e-mail: sekretariat.psse.piaseczno@sanepid.gov.pl

Zdjęcia 9 – 12. Dzięki uprzejmości Dyrekcji Samodzielnego Zespołu Publicznych Zakładów Lecznictwa Otwartego w Piasecznie i Dyrekcji Centrum Medycznego Damiana w Piasecznie przedstawiciele Sekcji Epidemiologii i Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piasecznie w ramach obchodów **Europejskiego Tygodnia Szczepień** na stoisku informacyjnym promowali korzyści jakie wynikają ze szczepień ochronnych oraz udostępniali materiały edukacyjne.

Zdjęcia 13,14. W dniu 10.05.2023r na zaproszenie Pani Elżbiety Włodarczyk Dyrektorki Przedszkola nr 7 w Zalesiu Górnym przedstawiciel Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia PSSE w Piasecznie przeprowadzili szkolenie nt. profilaktyki wszawicy i infekcji sezonowych, które adresowane było do pedagogów, rodziców/ opiekunów dzieci uczęszczających do przedszkola.

Zdjęcia 15-24. W dniu 16.05.2023r w Piasecznie odbył się etap powiatowy - XXX Festiwalu Piosenki o Zdrowiu. Honorowy Patronat nad Festiwalem objął Starosta Piaseczyński Pan Ksawery Gut. Współorganizatorem imprezy była Biblioteka Publiczna mieszcząca się w Centrum Edukacyjno-Multimedialnym w Piasecznie przy ul. Jana Pawła II 55, która udostępniła salę widowiskową oraz zadbała o profesjonalną obsługę akustyczną. Cały Festiwal prowadziła wspaniała Pani Joanna Kondrat która sprawiła, że każdy z uczestników konkursu świetnie się bawił.

Zdjęcia 25- 28. W dniach od 18.05 do 25.05.2023r w Przystani Pod Klonami - Centrum Aktywności Seniora w Piasecznie odbywały się spotkania z seniorami z Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Piasecznie w ramach projektu „Pora na Seniora, wiem i jestem bezpieczny”

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Piasecznie z/s w Chylicach
ul. Dworska 7, 05-510 Konstancin-Jeziorna
tel. 22 756 46 20 e-mail: sekretariat.psse.piaseczno@sanepid.gov.pl

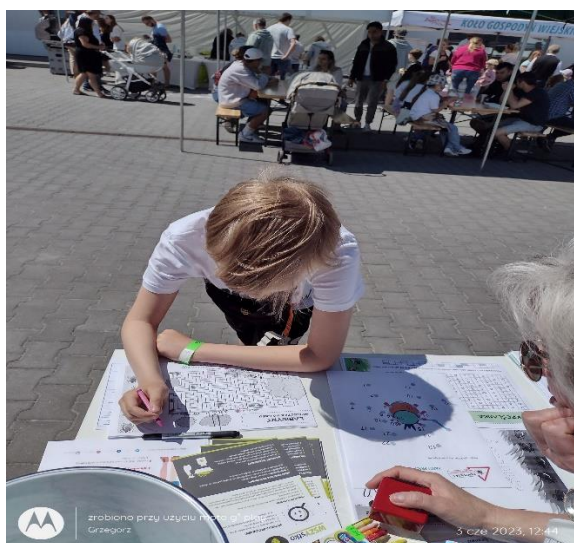

Zdjęcia 29-34. W dniu 26.05.2023r w Szkole Podstawowej im. Polskich Olimpijczyków w Mysiadle odbył się piknik z okazji Dnia Patrona. Przedstawiciele Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia oraz Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Piasecznie w ramach akcji Bezpieczne Wakacje udostępniili uczniom i pedagogom materiały edukacyjne min. na temat profilaktyki chorób od kleszczowych, chorób brudnych rąk. Atrakcją były spacer w alkogogłach.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Piasecznie z/s w Chylicach
ul. Dworska 7, 05-510 Konstancin-Jeziorna
tel. 22 756 46 20 e-mail: sekretariat.psse.piaseczno@sanepid.gov.pl

Zdjęcia 35- 42. W dniu 03.06.2023r. na terenie Szkoły Podstawowej w Zamieniu zabawa trwała w najlepsze. To był wspaniały Festyn Rodzinny w ramach „Bezpieczne wakacje” Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia na stoisku informacyjno- edukacyjnym edukowała o zasadach bezpiecznego wypoczynku, aktywności fizycznej, profilaktyki chorób zakaźnych.

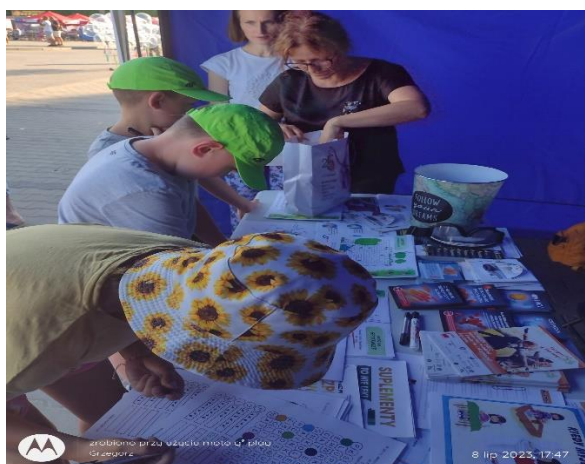

Zdjęcia 43- 48. Zmagania na Festiwalu Piosenki o Zdrowiu w dniu 7.06.2023r cieszyły się ogromnym zainteresowaniem.
„Z naturą trzeba żyć w zgodzie na co dzień,...
...Dbaj o zdrowie, sport uprawiaj,
Biegaj, skacz, fikołki fikaj...
Korzystaj z życia, bierz, łap jak najwięcej.
Ciesz się z powietrza i słońca i deszczu...”
Takie przesłanie niosła piosenka jaką zaśpiewała na Festiwalu Piosenki o Zdrowiu (etap wojewódzki) Martyna Mroczek uczennica Szkoły Podstawowej nr 1 im. J. Piłsudskiego w Piasecznie.
Drużyna z Zespołu Szkół Specjalnych w Pęcherach (**wyróżnienie etap wojewódzki**) zaśpiewała, aby „O zdrowie dbać”.
„Człowiek jedno życie ma,
Powinien więc o nie mocno dbać”

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Piasecznie z/s w Chylicach
ul. Dworska 7, 05-510 Konstancin-Jeziorna
tel. 22 756 46 20 e-mail: sekretariat.psse.piaseczno@sanepid.gov.pl

Zdjęcia 49-56. W terminie od 26.05.2023 r. do 10.09.2023r na stoiskach informacyjno-edukacyjnych w czasie pikników/ festynów w Łbiskach, Zamieniu, Henrykowie-Uroczu, Woli Gołkowskiej, Tarczynie (dwa razy), Górze Kalwarii, Piasecznie Pracownicy Inspekcji Sanitarnej udostępniali materiały min. profilaktyki chorób odkleszczowych, chorób brudnych rąk, profilaktyki uzależnień, profilaktyki wszawicy, propagowanie szczepień. Humor, pogoda i frekwencja dopisały.

Zdjęcia 57—62. W dniach 25.10-18.12.2023r w 14 placówkach oświatowo- wychowawczych przedstawiciel Inspekcji Sanitarnej w Piasecznie przeprowadził 29 prelekcji dla uczniów w wieku 14-18 lat na temat szeroko pojętych uzależnień.